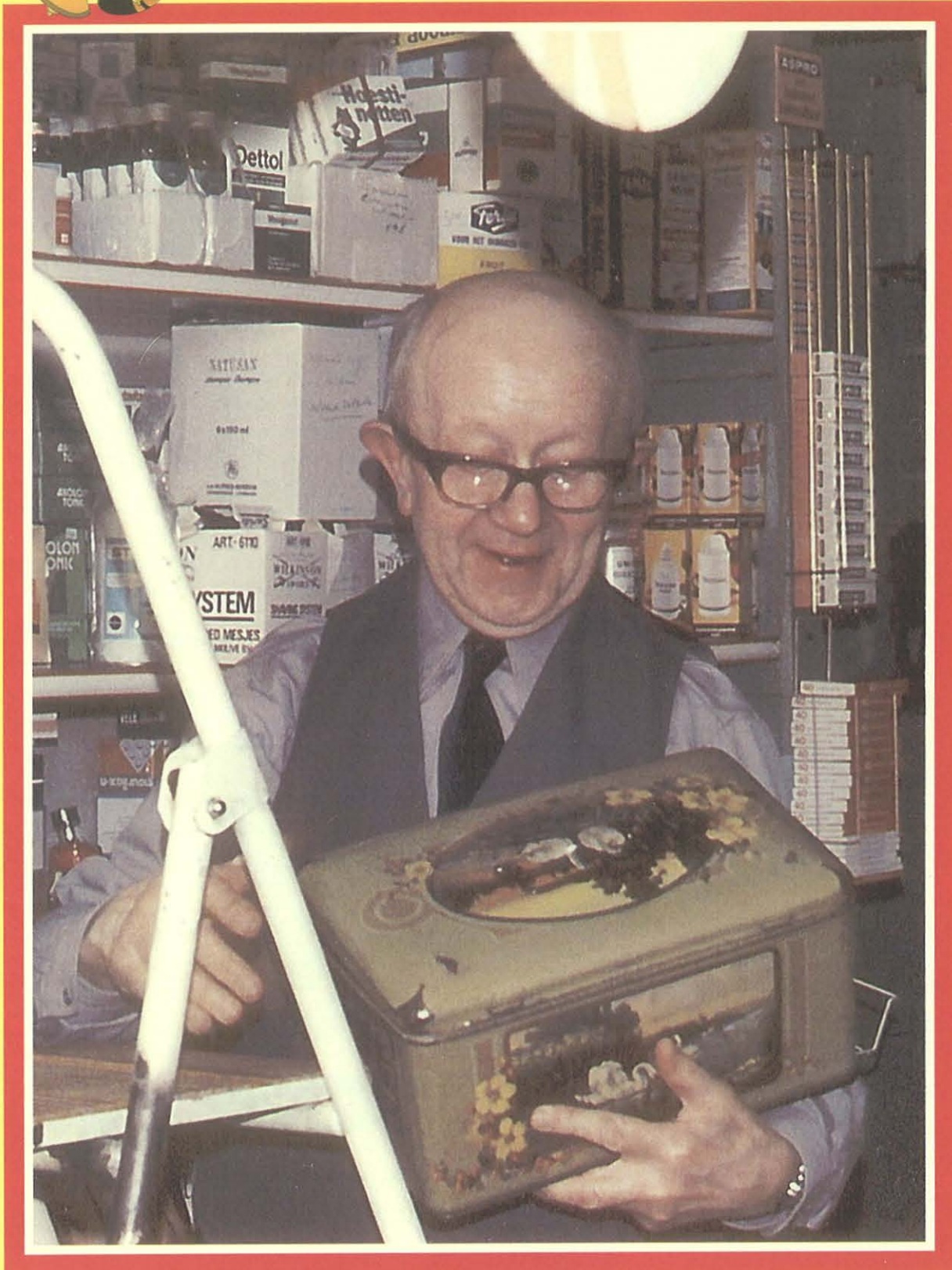

DE PROOSDIJKOERIER

December 2004 jaargang 20 nummer 4

Herinnering aan vroeger

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' geregistreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie:

Joop Frankenhuizen (eindredacteur)
Jan Rouwenhorst
Fred de Wit

Redactieadres:

J.A. Frankenhuizen, Trilgras 16,
3648JD Wilnis. Tel: 0297-282938
e-mail: jfrankenhuizen@hetnet.nl

Bestuur:

J. Meulstee, voorzitter
Conincksmeer 5, 3645WG Vinkeveen.
Tel: 0297-264494

H. Strubbe, secretaris
Kievitslaan 20, 3645KL Vinkeveen.
Tel: 0297-262560

C. Westerdijk, penningmeester
Molenwiek 98, 3642 BT Mijdrecht.
Tel: 0297-283339

Mw. B. van Tol-Burgers, 2°
penningmeester en genealogie. Burg.
Padmosweg 38, 3648BG Wilnis.
Tel: 0297-284213

A. Hagen, bibliotheek, documentatie en
internet. Toermalijn 1, 3643AA
Mijdrecht. Tel: 0297-287550

Mr. A. G. van Solinge, cultuur- en
rechtsgeschiedenis en publicaties
Zorggras 15, 3648 HT Wilnis.
Tel: 0297-289126

E. Swaab, public relations
Dorpsstraat 6, 3641EC Mijdrecht.
Tel: 0297-287469

Mw. W. Dijkxhoorn, archeologie,
monumenten, excursies en lezingen
Botdrager 13, 3641 LA Mijdrecht
Tel: 0297-285373

Ledenadministratie

L.M. Rimmelenkamp, Rozenobel 27,
3641NJ Mijdrecht
Tel: 0297-286170

Postadres vereniging:

Postbus 65, 3648ZH Wilnis
Bankrekening nummer 3696 18505

Website: www.histver-pl.nl

E-mailadres: info@histver-pl.nl

Lidmaatschap:

Lid worden kan door aanmelding bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Contributie € 15,00 per jaar

Losse nummers € 4,50

Oplage: ca.950

Opmaak verzorgd door de eindredacteur.
Drukwerk: Drukkerij Avanti Wilnis

Bij de voorplaat

Op deze voorplaat een persoon. Dit is nog niet voorgekomen maar in het kader van de uitgave van het derde boek van de Stichting Proosdijer Publicaties wel verklaarbaar. Immers dat boek gaat over de verdwenen middenstand en middenstanders in De Ronde Venen en dat zijn er velen. In de dorpen waren tientallen winkeltjes in allerlei branches en in de loop van de vorige eeuw zijn die vrijwel allemaal opgegaan in grootwinkelbedrijven.

Al deze meestal eenmans- of familiebedrijfjes werden gerund door mensen en vooral over mensen gaat het boek. Aan de buitenkant leken het welvarende mensen maar het was sappelen om het hoofd boven water te houden. Er werd in die kringen dan ook armoede geleden. Men was afhankelijk van een kleine klantenkring die bovendien allerminst draagkrachtig was. Het op 'de pof' leveren van goederen was dan ook meer regel dan uitzondering en er moest moeite worden gedaan om de betalingen binnen te krijgen.

Aan de andere kant is het natuurlijk jammer dat dergelijke zaken niet meer kunnen bestaan. De winkeltjes namen veel meer dan nu ook een sociale plaats in. De boodschappen werden aan huis gebracht en de besteller bracht het dorpsnieuws over. Dienstverlening tot in huis! Een van de meest kleurrijke middenstanders was de drogist Abraham Broere in Wilnis die dan ook op de voorplaat prijkt. Enerzijds wellicht enigszins nostalgie maar aan de andere kant toch een stuk dorpsgeschiedenis dat is verdwenen. Het is daarom goed dat dit boek is verschenen en de titel spreekt voor zichzelf: "Anders nog iets?".

Prettige feestdagen

Het bestuur van de Historische Vereniging "De Proosdijlanden" wenst alle lezers, relaties en belangstellenden bijzonder prettige kerstdagen en een meer dan succesvol nieuwjaar toe.

Ook in 2005 wil de historische vereniging De Proosdijlanden uw thuishonk zijn om met regionale geschiedenis te werken. Op onze algemene vergadering in november presenteerden we aan de aanwezige leden onze speerpunten voor het nieuwe jaar. U bent daar nauw bij betrokken. Zoals u dat ook was bij de presentatie van ons nieuwe boek 'Anders nog iets?' op 8 november. Een succesvolle lancering van een nieuwe publicatie, die door heel veel dorpsgenoten bijzonder wordt gewaardeerd. Daar zijn we trots op. Dank voor uw enthousiaste reacties.

**Inleveren kopij voor het maartnummer vóór
17 februari 2005 en dan graag in platte tekst !**

Doelstelling:

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin

Van de voorzitter

Geschiedenis boeit

Telkens herinneren wij u aan de verschillende redenen waarom we de regionale geschiedenis onderzoeken. Een belangrijke reden ligt in het feit dat we door het kijken naar de verhalen van vroeger nog eens kunnen genieten van onze mooie historische omgeving en de gebeurtenissen, die ooit hebben plaatsgevonden.

We zijn nieuwsgierig naar hoe het vroeger was, we zijn benieuwd naar de omstandigheden waarin onze ouders en voorouders geleefd hebben. Het is leuk om daar mee bezig te zijn, om daarover te lezen en om daar zelf onderzoek naar te doen.

Daarnaast dient de geschiedenis nog andere doelen. Geschiedenis wordt mede bestudeerd om ons te behoeden voor het opnieuw maken van eerder gemaakte fouten. Als we als maatschappij in staat zijn om te leren van de fouten uit het verleden, kunnen we ons in de toekomst behoeden voor het maken van diezelfde missers. De geschiedenis wil een waarschuwing zijn naar onze jongere generaties. Via de geschiedenis willen we begrip en respect kweken voor anderen. Hoe beter je de ander kent, desto beter je de ander ook begrijpt. Kennis over vroeger, over hoe de mensen leefden en hoe zij dachten, leidt tot een beter wederzijds begrip en het stelt ons in staat om te ijveren voor het behoud van wat het verleden ons heeft gegeven.

We doen ons best om de eigen familiehistorie te bewaren. Mooie verhalen vertellen over wat vroeger was, om nog eens te genieten, om de avonturen van toen nog eens te beleven, om te houden van wat vroeger geweest is. Door te wijzen op de goede voorbeelden kan de bestudering van de geschiedenis bijdragen aan onze opvoeding. We willen leren om feiten en de interpretaties hiervan goed te onderscheiden, in principe gericht op begrip en tolerantie. Kortom de geschiedenis stelt ons in staat om ons leven van nu te veraangemen.

Door actief of passief deel te nemen aan de activiteiten van onze vereniging draagt u daar eveneens aan bij. Ik wens voor nog heel lang.

Receptie

Graag zien we u in persoon op de nieuwjaarsreceptie van onze vereniging. Dinsdag 11 januari a.s. willen we in het Hervormd Verenigingsgebouw aan de Herenweg 207 in Vinkeveen vanaf 20.00 uur iedereen in de gelegenheid stellen om de nieuwjaarswensen uit te wisselen. Een beetje een uitgestelde bijeenkomst, want op die avond tonen we ons historisch fotomateriaal, waarop diverse groepen mensen staan afgebeeld, zoals we dat vorig jaar al aankondigden. Foto's met mensen, van wie we niet alle namen kennen en waarvan we hopen dat de

aanwezigen wellicht een bijdrage aan de herkenning kunnen leveren. U komt toch ook?!

Actief zijn

De historische vereniging is een club met honderden leden. Een aantal daarvan is ook direct actief als bestuurder, redacteur of werkgroep lid. Onlangs kregen we van een tweetal leden het aanbod om actief mee te gaan draaien in onze organisatie. Op onze ledenvergadering van november hebben wij de heren Harry van den Dungen en Jan van Loo aan u voorgesteld als nieuw bestuurslid. Natuurlijk zijn we bijzonder verheugd met de initiatieven van beide heren en we wensen hen een bijzonder plezierige tijd in ons bestuur toe.

Zoals bijna gebruikelijk wil ik graag afsluiten met de wens dat u maar veel mag genieten van wat het verleden ons biedt. Met genoeg kijk ik persoonlijk bijvoorbeeld terug op een bezoek aan fort Nigtevecht. Ook mocht ik kennis nemen van de 'Krijn Kroon Krant', een leuk werkstukje van de familie van deze onlangs tachtig jaar geworden Vinkeveener. Geschiedenis zoals we die dagelijks zelf beleven. Tot ziens op onze bijeenkomsten.

Jaap Meulstee, voorzitter.

Programma Lezingen en excursies 2005

Dinsdag 11 januari 2005

Nieuwjaarsreceptie met een herkenningsavond van foto's van 'toen'.

Locatie: HERVORMD VERENIGINGS GEBOUW, Herenweg 207 in Vinkeveen
aanvang: 20.00 uur

Maandag 28 februari 2005

Lezing over 'De geschiedenis van de tas door de eeuwen heen'.

Locatie : BUURTHUIS ONS STREVEN, Engellaan 3 in Amstelhoek
aanvang 20.00 uur

Vrijdag 25 maart tot 28 mei

Tentoonstelling over de werken van Anton Pieck

i.s.m. met het Museum in de Veenen

Locatie : MUSEUM IN DE VEENEN, Herenweg 240 in Vinkeveen

Inhoudsopgave

- 99. Van de voorzitter
- 100. Epidemieën in De Ronde Venen
- 104. Veranderende tijden
- 111. Koekfabriek 'De Lindeboom'
- 116. Een cirkel van water
- 119. Genealogie en Internet
- 121. Meer dan 700 jaar proosten van St. Jan
- 124. In gesprek met...
- 125. Reacties
- 125. Van het bestuur

Epidemieën in de Ronde Venen

door Stef Veerhuis

Cholera en veepest. Twee van de vele epidemieën die in de negentiende eeuw met regelmaat in Nederland voorkwamen. Inmiddels uitgebannen roepen hun namen nog steeds enige ingetogenheid op.

Tenminste zo verging het mij na het lezen van een artikel in de Proosdijkoerier, dat handelde over een Cholera-uitbraak, die niet alleen landelijk maar ook in onze omgeving danig huis heeft gehouden. Kort en goed het verhaal van de herberg aan de Schans liet mij niet los. Mogelijk was dit een gevolg van het feit dat gedurende deze epidemie ook enkele van mijn voorouders slachtoffer waren geworden. Puttend uit raadsverslagen werd mij al snel duidelijk dat het voor de vele ingezetenen in deze regio een tragedie moet zijn geweest. Restte mij dus de vraag: "Wat was cholera nu eigenlijk en hoe zijn de mensen er destijds mee omgegaan?"

Cholera in de negentiende eeuw.

De cholera uitbraken van 1832-1833, 1848-1849, 1853-1855, 1859, 1866-1867, 1874 en tenslotte die van 1892-1894 maakten heel veel slachtoffers in Nederland. Armoede, eenzijdige voeding, gebrekkige hygiëne en lichamelijke verwaarlozing waren direct verantwoordelijk voor de uitbraak van talrijk zeer besmettelijke ziekten zoals o.a. cholera. Het keerde herhaaldelijk terug. De gebrekkige kennis van onderzoekers en praktiserende geneesheren over cholera, tyfus, pokken, tuberculose, mazelen, kinkhoest of influenza was debet aan de grote aantallen slachtoffers die vielen. Opgemerkt dient wel te worden dat de veroorzakers van deze epidemische ziekten zoals bacillen en virussen toen nog onbekend waren.

Maar wat was Cholera?

Het zou tot 1883 duren voor dat de Duitse onderzoeker Koch de veroorzaker van deze vreselijke ziekte, de *Vibrio cholerae*, zou gaan ontdekken. Het is een zeer ernstige ziekte van de ingewanden, die wordt veroorzaakt door verontreinigd water of voedsel, de ziekte kan echter ook van mens op mens worden overgebracht. Wel is het zo dat "slechts" een relatief klein deel van de patiënten echt ziek wordt, terwijl deze mensen wel degelijk drager en/of verspreider kunnen zijn. Behandeling van patiënten kon er toe leiden dat ongeveer de helft hiervan genas. Voor de anderen moet het een hel geweest zijn. Na een zogenaamde incubatietijd van twee tot vijf dagen kregen zij te maken met heftige diarree en braken, waardoor de zieke heel veel vocht verloor en langzamerhand uitdroogde. Verder restte hen een onlesbare dorst en hevige krampen, het gezicht viel in, de ogen puilden uit en de huid ging verkleuren. Nadat deze eerste

symptomen waren ontdekt trad binnen enkele dagen en soms zelfs binnen luttele uren de dood in. Ongetwijfeld zal deze voor de diepbedroefde achterblijvers in vele gevallen als 'n verlosser zijn verwelkomd.

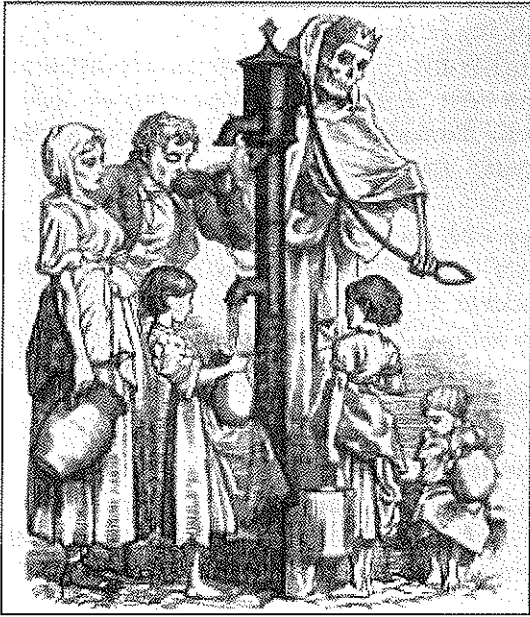
En wat deed men er aan?

Weinig (maar dat kunnen we nu gemakkelijk zeggen). Om dit beter in de context te plaatsen gaan we terug naar één der eerste uitbraken van Cholera in 1832-1833. Feit was dat de noodzakelijk gewenste medische kennis onvoldoende aanwezig was en wetenschappers elkaar voortdurend tegenspraken. Zo kregen de overheden een gelegenheid aangereikt de oorzaak ervan uit te leggen als een sociaal en maatschappelijk probleem en vanuit dat gezichtspunt vervolgens handelend te kunnen optreden. Een der verklaringen bijvoorbeeld die er aan meegegeven werd paste zonder enige tegenspraak bij de levenswandel en de omstandigheden van die tijd. Want naast "bedorven luchten", wat het meest voor de hand lag, zou er ook sprake zijn geweest "van een aanwezige onbalans van lichaamssappen of het vele eten van onrijp fruit en zure drankjes". Van dit laatste is in ieder geval een bevestiging terug te vinden in de notulen van de gemeenteraad van Mijdrecht, die de ernst ervan onderschrijft en zich vervolgens gaat buigen over de te nemen maatregelen. De raad werd gesteund door een schrijven van Zijne Excellentie de Minister van Binnenlandse Zaken, de dato 21 Mei 1832, waarin duidelijk gesteld werd dat het eten van onrijpe kruisbessen een zeer nadelige invloed kan hebben op de gezondheid. In vergadering bijeen op 14 juli 1832, besluit de raad van de gemeente Mijdrecht dan ook, het verkopen of te koop aanbieden van kruisbessen door kooplieden en groenteverkopers door middel van een publicatie per direct te verbieden op straffe van fl. 1,00 boete.

Een maand later echter wordt het menens als de "Aziatische braakloop", zoals de cholera ook wel werd genoemd, zich aan de gemeentegrenzen heeft gemeld en verdere ingrijpende maatregelen noodzakelijk worden geacht.

Aanbevelingen, maatregelen en publicatie.

Na kennisneming van de aanbevelingen in genoemde raadsvergadering wordt het wenselijk geacht de ingezetenen per direct te informeren over de "niet besmettelijkheid" van de ziekte en tevens te waarschuwen; "tegen hevige gemoedsbewegingen

De dood pompte mee, maar die was niet zichtbaar

en angstvallige vreze, en tegen onmatigheid in het gebruik van spijs en drank. Tevens opgave te doen aan wat zij voornamelijk te wachten hebben en dat zij in opzigt tot kleding de reinheid en het bewaren van zuivere lucht in hunne woningen in acht zullen nemen. Vervolgens werd ook nog eens de verbodsbepaling bevestigd over de verkoop van onrijpe boomvruchten en wat dies meer zij. Tevens de herinnering aan de bestaande verbodsbepalingen van de politie opzigtelijk de gezondheid en reinheid, nopens de sluiting van de herberg en tapperswinkels om tien ure”.

Het concept van deze uit te geven publicatie werd vervolgens door de burgemeester en secretaris Verdam voorgelezen en door de raad goedgekeurd, om vervolgens vast te stellen hoeveel afdrucken noodzakelijk waren om aan ieder huisgezin te kunnen uitreiken.

Tegelijkertijd zou aan de leraren van de Godsdienst worden verzocht "hunne Gemeente op te wekken tot een welwillende ontvangst dezer publicatie en zo veel mogelijk te doen opvolgen". En tenslotte achtte de gemeenteraad het wenselijk om de bestaande gemeentewijken kleiner op te gaan delen. In deze kleinere wijken zouden "de meest Gegoeden en Geschiktste burgers tot Wijkmeesters worden aangesteld, om het oog te kunnen houden op de zieken en daarvan dadelijk kennis te geven aan de Burgemeester. Indien gewenst bij het uitbreken der Cholera direct de nodige hulp te kunnen bieden aan zieken en acht te willen geven op alles wat bevorderlijk kan zijn voor gezondheid, reinheid en naleving der bepalingen van politie. Tenslotte moesten deze Wijkmeesters gestrengelijk toe zien op het wegwerpen der as en zorg dragen voor het opschonen van weteringen en binnensloten”.

Aansluitend gaat men over tot het herindelen van de wijken en bekend maken van de namen van de wijkmeesters.

De herindeling en benoemingen.

Wijk 1. Van het Driehuis tot aan de polderbrug in

Bozenhoven, zijnde 45 huisgezinnen. Benoemd: Willem van den Bos, Jan van Leeuwen en Pieter de Graaf

Wijk 2. Vanaf de polderbrug tot en met de huizing no. 64 zijnde Wed. D. de Groot, zijnde 45 huisgezinnen. Dirk de Groot Jacobsz, Willem van Zijl en Hendrik de Groot

Wijk 3. Van de Wed. D. de Groot tot het dorp (de huizen op de laan er onder inbegrepen) tot en met no. 81, zijnde 44 huisgezinnen. Jan Stigter, Pieter den Haan en Jan de Graaf

Wijk 4. Van W. Quant no. 85 in 't dorp tot en met no. 116 van Rolleman en de huizen in de Kerkstraat aan de Zuidzij tot en met de pastoriehuizing,

47 huisgezinnen. Klaas van Wieringen, Hendrik van Beijeren en Pieter van Doesburg

Wijk 5. In 't dorp de noordzij van de Kerkstraat, de huizen in de Molensteeg en voorts tot de dorpsbrug, 39 huisgezinnen. Adrianus Zwart (gemeenteraad), H. van Wieringen en K. van Buuren.

Wijk 6. Van de dorpsbrug het Hofland op tot en met de huizing no. 182 bewoond bij Lammert Post, 40 huisgezinnen. Hendrik Westveen (gemeenteraad), C. van Wieringen en Jakob Rijnsburg.

Wijk 7. Op het Hofland van de huizing no. 183 van Willem Stigter tot het end, ook de Kerkvaartmolens hierbij inbegrepen, 33 huisgezinnen. Arie Dam, Hend. Verweij en Willem Stigter.

Wijk 8. De gehele Kade benoorden de Zuwe, 42 huisgezinnen. Jozeph Kerkhof, Jan van Zwieten en Jan Bakker.

Wijk 9. In de Menmonietenbuurt, 37 huisgezinnen. Pieter van Zwieten (gemeenteraad), Pieter de Bruijn en Govert van der Geer.

Wijk 10. In de Kromme Mijdrecht, 26 huisgezinnen. Marcellis de Jong (assessor/wethouder), Arie de Graaf en Pieter Nap.

Wijk 11. Aan den hoef van de Pondschoekermolen tot het eiland no. 326, 22 huisgezinnen. Gerrit Kwinkelenberg, Pieter Kamper en Jan Korver.

Wijk 12. Aan den hoef van het eiland tot het end, 30 huisgezinnen. Gijsbert de Graaf, Jan van Pijlen en Jan Janmaat.

Wijk 13. In Binnen Blokland, zovele woningen aan de Nieuwveensehe weg en aan de Vrouwenakker staan, 23 huisgezinnen. Johannis van der Velden, Ernestus de Ridder en Pieter Nockenstorm.

Wijk 14. In Blokland langs het water van Jan Stoof tot Jan Verhaar, 11 huisgezinnen. Abram Burggraaf (gemeenteraad) en Gerrit Nap.

Wijk 15. In Blokland langs het water van Jan Verhaar tot Jan Verlaan, hierbij de woningen van binnen Blokland achter den hoef van L. van den Bos en W. Verhaar, 16 huisgezinnen. Jan Verlaan en Maarten Janmaat

Bovengenoemde Wijkmeesters werden aldus het aanspreekpunt van de 500 huisgezinnen die in Mijdrecht woonden. Om dit te bekrachtigen werd hen vervolgens het verzoek gedaan om de uitgegeven onderstaande verklaring te willen ondertekenen.

“Bij Besluit van het Gemeentebestuur van Mijdrecht dato 14 juli 1832, zijn
en en
gecommitteerd om in Wijk
werkzaam te zijn ten einde de Wetten van Politie worden nagekomen, opzigtelijk de gezondheid en de reinheid, en toe te zien dat de lijken binnen de gestelde tijd worden begraven en dat daartoe des noodig burenhulp worden verleend, dat de zieken in de Wijk die hulp noodig hebben van die hulp voorzien worden, om dadelijk bij het kennisdragen van ziekte in de Wijk, Zoo er kentekenen van de Cholera of van besmettelijke Ziekten mogte wezen direct de Burgemeester daarvan kennis te geven, ten einde gezamenlijk te overleggen omtrent de toetebrenge hulp.
Eindelijk om werkzaam te zijn in alle der verdere Gemeentebelangen welke hen mogten worden opgedragen.

Mijdrecht 14 juli 1832

Ter ordonnantie van het Gemeentebestuur

(get) J. Verdam Burgermeester en Secretaris.

De verzorging der zieken.

Besproken en besloten werd om het huis van Jan Hommels op het Hofland te huren, om dit vervolgens in lokalen te delen en in te richten als Cholera hospitaal voor de zieken van het Dorp. De raadsleden Zwart en Westveen zouden er op toe gaan zien dat naast de twee badkuipen en vier kribben, tevens de nodige wollen dekens, potten en ander noodzakelijk zieken materiaal zou worden aangeschaft.

Een zelfde strekking gold voor het huis dat gehuurd ging worden van Buustens in de Mennonietenbuurt. De leden van de gemeenteraad, de Jong, de Bruin en van Zwieten kregen aldaar de uitvoering toebedeeld en er op toe te zien dat badkuip, krib en het benodigde ziekenmateriaal aangevoerd zou gaan worden.

Vervolgens werden op voordracht de noodzakelijk gewenste ziekenoppassers/sters voorgedragen en aangewezen. Voor het Dorp waren dat negen mannen en zeven vrouwen; Jan Veldkamp, Antonie van der Louw, Cornelis Spijker, Gerrit Hak, Arie van Guilik, Jacob Boot, Jan Marsman, Gerrit Kerkhof en Dirk Groen. Anna Grootenakker, Maria Rijkenberg, Trijn van der Louw, Neeltje Spruit,

Klaasje van der Enden, Weduwe H. van Rijn en de Vrouw van H. Brummer.

Aan het Water (De Hoef en Mennonietenbuurt red.) werden vier mannen en twee vrouwen gekozen; Cornelis Barends, Machiel Graas, Cornelis Spruit, Johannes van Dipten, Matje Speulder en Ka Verheul.

Het voorstel tot het houden van een collecte voor de Cholera werd echter nog niet noodzakelijk geoordeeld en men besloot te wachten tot dat de ziekte werkelijk zich zou openbaren. Op voorhand werd echter wel de jaarlijks te houden kermis verboden.

Wat hebben ze er mee bereikt?

Als je statistieken beschouwt eigenlijk niet zo veel, want desondanks stierven er gedurende deze eerste epidemie landelijk meer dan 10.000 mensen aan cholera, waarvan meer dan de helft in het dichtbevolkte Zuid Holland. Terwijl er een kleine 800 slachtoffers werden geteld in de provincie Utrecht. In Mijdrecht moet “het wel meegevallen zijn” gezien de aanwezige aantallen overlijdensakten van 1832-1833, in vergelijking met eerdere en later verstrekte jaaropgaven. Deze veronderstelling valt op te maken uit het artikel 6 der behandelde raadsnotulen van Zaterdag 13 April 1833, in het Regthuis van Mijdrecht.

“Op Woensdag 17 April aankomend zal worden overgegaan tot verkoop van het nog aanwezig ameublement in het cholerahospitaal, oorzakelijk, omdat gene andere opslag voorhanden is en in de bedden die met kaf gevuld zijn reeds ongedierte valt

Het dagelijks ritueel, onbewust van de gevaren.

te bespeuren. Tevens zal de huur per Mei van de huizinge worden beëindigt.”

Of deze beslissing iets te voorbarig is geweest, openbaart zich reeds vier maanden later, wanneer er opnieuw, gevallen van Cholera worden gemeld. De bestuurders melden op 19 September van dat jaar: “De meesten zijn herstellende van ene lichte graad en beperkend gebleven tot de Grauwe Loop. Bovendien zijn maatregelen genomen om bij onvermogen lidders, moge er behoefte aan bestaan met geneeskundige of andere zorg daartoe bij te dragen”. Maar of het beperkende karakter van deze epidemie een gevolg is geweest van de inspanningen, die de Gemeenteraad van Mijdrecht zich destijds getrooste of toegeschreven moet worden aan heelmeester van Doorn te Mijdrecht of aan zijn collega Hendrik Scheepens in Wilnis, durf ik niet te beweren. Misschien was het wel de grote saamhorigheid die de boventoon voerde onder alle inwoners om hoe dan ook de afgekondigde maatregelen te respecteren. Een voorname oorzaak was toch wel het ontbreken van de noodzakelijke medische kennis. Deze droeg er mede toe bij dat aan de mogelijkheid tot onderlinge besmetting zonder enige waarschuwing voorbij kon worden gegaan.

Tenslotte.

Pas met de komst van de gezondheidswet van 1865 werd de overheid verplicht onderzoek te gaan doen naar de gezondheidstoestand van haar ingezetenen en zich in te gaan zetten voor verbeteringen. In de jaren daarvoor waren zowel het Rijk als de lagere overheden niet bereid geweest veel geld aan de volksgezondheid te besteden. Ook de krant hield zich er nu niet bepaald mee bezig en beperkte zich tot summier berichtgevingen. Mogelijk was dat een gevolg van het feit dat naast Cholera bijna gelijktijdig andere epidemieën huis hielden, zoals pokken, mazelen en roodvonk, waarbij ook vele slachtoffers te betreuren waren. Daardoor kon de onrust onder de bevolking lange tijd achterwege blijven. Die gelatenheid en het berusten in, resulteerde er in dat er van 1832 tot 1867 ruim 65.000 mensen in Nederland aan Cholera stierven. Maar wel werd duidelijk dat er gedurende de laatste uitbraken duidelijk een kentering te bespeuren was. Niet alleen dat de medische kennis was toegenomen maar vooral omdat er een duidelijk verband gelegd werd tussen enerzijds deze vreselijke ziekte en anderzijds hygiëne en schoon water. In Mijdrecht bijvoorbeeld openbaart zich dat in een lijvig rapport van Dr. De Bruijn die, op verzoek van de raad, aanwezige misstanden aan de kaak stelt en aanbevelingen doet tot verbetering. Naast een plan van aanpak uitgevaardigd door Bestuurders reageren ook de Kerkvoogden van de Hervormde Gemeente in Mijdrecht. Deze bieden namelijk een stukje grond

aan, ten noorden van de kerk, inclusief overpad om de Gemeente de mogelijkheid aan te reiken, aldaar een houten regenbak te laten plaatsen en daarmee het hemelwater van het kerkdak op te kunnen vangen.

Een dergelijk geluid kwam ook uit de Gemeente Vinkeveen en Waverveen. Een zeer natte Augustusmaand in 1866, zorgde ervoor dat het overvloedige regenwater gefilterd werd door de vele aanwezige mestvaalten op de aangrenzende woonerven en terechtkomt in het oppervlaktewater. Het komt naar voren in een brief van Burgemeester J.F. Caspers, waarin hem vragen gesteld worden over de kwaliteit van het beschikbare drinkwater in samenhang met de toestand van de Cholera. Hij antwoordt: “Het drinkwater in deze gemeente laat in het algemeen veel te wensen over. Regenwater wordt slechts door enkele goeie ingezetenen gebruikt. Het welwater is slecht. Stroomende rivieren zijn hier niet. Het gebruikte water komt meerendeels uit slooten en vaarten. De zuiverheid van smaak en helderheid hangt van het Seizoen, weersgesteldheid en veele andere omstandigheden af, hetzelfde is deeltijds troebel, onzuiver, zoutachtig en onaangenaam van smaak”

Op 18-11-1866 lijkt er enige vooruitgang geboekt te zijn. Want naar aanleiding van een bespreking blijkt er bereidheid om grond ter verkoop af te staan en het daarmee mogelijk te maken om op 's Rijkskosten twee welwaterpompen te kunnen slaan. Een op de Heul tegenover het brandspuithuisje en een andere nabij de kaatsbaan tegenover de herberg.

Op 20 November 1866 laat Provinciale Staten van Utrecht de Gemeenten weten het niet langer noodzakelijk te vinden hen de wekelijks verplichte opgave van de Cholera te doen toekomen. De laatste meldingen geven namelijk aan dat het ergste leed geleden lijkt te zijn.

Maar voor velen kwam het allemaal te laat. Want toen men eind 1866 in Mijdrecht de balans ging opmaken, kwam men uit op 102 slachtoffers die aan cholera overleden waren. (bijna 5% van haar totale bevolking). Wilnis telde 70 choleradoden en Vinkeveen en Waverveen verloren 50 mannelijke en 47 vrouwelijke inwoners aan deze vreselijke ziekte. Het trieste verhaal van haar eerste zes slachtoffers, die binnen enkele dagen stierven in de herberg aan de Schans, werd U reeds eerder verteld.

Bronnen: In en Uitgaande stukken en notulen van de gemeenteraden van Mijdrecht en Vinkeveen 1832, 1833, 1865 en 1866. Utrecht en de Cholera 1832-1910 door P.D.'t Hart. Provinciaal Verslag 1866 RAU – toegang R-79 / 218

Veranderende tijden

door Joop Frankenhuisen

Op dit moment verschijnen in het gebied van De Ronde Venen iedere week zes streekbladen. Al deze bladen publiceren plaatselijk nieuws en borduren voort op de veranderingen die in de jaren zestig van de vorige eeuw zijn ingezet. Een snel veranderende maatschappij en lezers die wel op de hoogte willen blijven van plaatselijk gebeurtenissen, maar er niet voor willen betalen. Wanneer blijkt dat de adverteerders dat wel willen, verschijnen de eerste gratis huis-aan-huisbladen. Een terugblik laat zien hoe plaatselijke nieuwsgaring vroeger in elkaar stak.

1891 Ons Weekblad.

Het is 11 april 1925. Een weekblad getiteld 'Ons Weekblad' valt bij abonnees in de bus. De kop vermeldt 34^e jaargang. Dus voor het eerst verschenen ergens in 1891. Het is een nieuws en advertentieblad op een in vieren gevouwen A2-tje gedistribueerd in Uithoorn en de Kwakel met nieuws uit Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis. De uitgever is Lodewegen en Van der Neut in Uithoorn. Op de voorpagina staat veelal nieuws uit de streek. Zoals in dat aprilnummer over een slager die met zijn klomp de grote ruit van zijn slagerij vernielde toen hij zijn hond wilde schoppen. De klomp schoot los en de ruit was aan diggelen. Een ander bericht meldt dat de ledenraad van de Boerenleenbank (nu Rabobank) de heren Pierrot en Th. Vredendaal, beiden uit Vinkeveen, benoemd heeft tot lid van de raad van toezicht en de heer P. van Zwieten tot bestuurslid. De bank heeft tevens een voorstel aangenomen om de presentiegelden te verhogen zodat de directeur jaarlijks 100 gulden toegekend kan worden.

1895 De Ronde Veenen.

Vier jaar na het verschijnen van 'Ons Weekblad' komt drukkerij Joh. Verweij uit Mijdrecht met een wekelijks nieuws en advertentieblad voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen onder de titel 'De Ronde Veenen'. Het eerste nummer verschijnt op zaterdag 3 augustus van dat jaar. Over de grootte en de uitvoering is weinig bekend, want alleen de kop is bij ons bewaard gebleven.

1901 De Drie Provinciën.

No. 20. Zaterdag 3 Augustus 1901. 7de Jaargang.

DE DRIE PROVINCIEËN

Wekelijksch Nieuws- en Advertentieblad voor
Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen, Uithoorn, Nieuwveen,
Zevenhoven, Nieuwkoop, Noerden en omstreken.

Abonnementen: 1901 per 3 maanden, franco thuis 30 cent.

Abonnementen: 1901 per 3 maanden, franco thuis 30 cent.

Witgever:
Joh. Verweij, Mijdrecht.

Abonnementen: 1901 per 3 maanden, franco thuis 30 cent.

Na zeven jaar 'De Ronde Veenen' breidt drukkerij Joh. Verweij de berichtgeving uit over een groter gebied en komt met 'De Drie Provinciën' Een wekelijks nieuws en advertentieblad voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen, Uithoorn, Nieuwveen, Zevenhoven, Nieuwkoop, Noerden en omstreken. Toevallig of niet, het eerste nummer onder die nieuwe naam is net als zeven jaar terug gedateerd zaterdag 3 augustus. De abonnementsprijs, toen nog 13 cent per kwartaal, is opgelopen naar 30 cent. De oplage is groter, het verspreidingsgebied is groter en dat kost geld.

1936 De Ronde Venen.

7de Jaargang No. 7. 20 OCTOBER 1939

De Ronde Venen

Weekblad voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen en De Hoef
Meest gelezen blad in bovengenoemde plaatsen

ABONNEMENTSPRIJS:
1939 per 3 maanden, franco thuis 35 cent.

Bureau:
Boekhandel en Drukkerij Verweij
Postgiro 3074, Mijdrecht, Telef. No. 3

ABONNEMENTSPRIJS:
voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen 1939 per 3 maanden, franco thuis 35 cent.

In 1936 verschijnt de eerste jaargang van 'De Ronde Venen' courant voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen en De Hoef. De uitgever is wederom boekhandel en drukkerij Verweij. Waarom 'De Ronde Venen' de uitgaven opnieuw is gaan tellen weten we niet. De abonnementsprijs is 35 cent per kwartaal waarvoor men iedere week twee pagina's plaatselijke informatie en twee pagina's advertenties krijgt. Alles staat op twee gevouwen A2-tjes. Het nieuws omvat het wel en wee van de plaatselijke verenigingen, berichten uit de burgerlijke stand en soms een uitvoerig verslag van een vergadering van de gemeenteraad of het waterschap. Er is aandacht voor openbare aanbestedingen van bouwwerken en de inschrijvers worden met naam en ingeschreven bedrag genoemd. In 1937 had Mijdrecht ongeveer 50 telefoonaansluitingen. Dokter van den Berg had telefoonnummer 1, het gemeentehuis moest het doen met nummer 4. Het waren de jaren van de veldwachter, van orde en gezag en strenge straffen. Iemand die een motorfiets heeft gestolen en deze doorverkoopt krijgt 8 maanden gevangenis. De krant van 11 september 1937 meldt onder de kop "Strafrechterlijke vervolging" het volgende bericht: "Naar wij vernemen zal door Burgemeester en Wethouders een strafrechtvervolging worden ingesteld tegen eenige huiseigenaars welke tot nu toe geweigerd hebben hun huizen te laten aansluiten op het net van de Drinkwaterleiding. Zoals bekend is dit aansluiten bij gemeentelijke verordening verplicht".

De krant van 20 oktober 1939 meldt een grote verbetering. Er is weer een treinverbinding tussen Amsterdam en Utrecht en alle oude 3^e klasse wagons zijn vervangen door 2^e klasse wagons. Even verder blijkt dat de enige verandering die deze wagons hebben ondergaan het veranderen is van het klassennummer. 2 wordt 3. "Naar onze meening zal dit er ongetwijfeld toe meedragen dat het reizigersvervoer opgevoerd wordt", laat de redactie optimistisch weten.

No. 1 (Na de Bevrijding)		DINSDAG 19 JUNI 1945		50e jaargang	
ONS WEEKBLAD					
Nieuws- en Advertentieblad voor Uithoorn, Mijdrecht, De Kwakel e.o.					
Uitgever en Drukker: Fa. LODEWEGEN & VAN DER NEUT - UITHOORN		Abonnementenprijs 10.60 per kwartaal (bij vooruitbetaling to voldeest)			
Verantwoordelijk voor de redactie: B. Lodewegen, Pr. Julianalaan 8		Advertentieprijs 7½ cent per mm. (Minimum advertentieprijs 11.-)			
Verantwoordelijk voor de advertenties: G. v. d. Neut, Thamerlaan 13		Advertenties worden ingewacht tot uiterlijk des Maandagavonds			
Aan onze Abonnees. Eindelijk, na een afwezigheid van bijna 4 jaar, zijn wij thans weer in de gelegenheid onze werkzaamheden met „Ons Weekblad” te hervatten. Op 13 juni t.l. werd		Het succes van dit streven zal de lezers echter niet meegevallen zijn! Onze streekbewoners moesten van de hun opgedrongen bladen niets hebben! Als het zóó moest		Daar zijn we weer! Als een donderslag bij helderen hemel, is onverwacht hoorden we op de morgen van 10 Mei 1940 het ronken der motoren uit de	
		need. Lsten we maar eenlijk bekenen: we m-isten het blad.		Op onpartijige wijze gaf de Redactie steeds aan ieder gelepenheid om het nieuws uit eigen kuing te plaatsen. Het hield ons	

De verschijning van „Ons Weekblad” is, in overleg met den Districtdirectie, naar het begin van de week verschoven. Gedrukt op Dinsdagavond, gedurende Woensdagmorgen vallen de couranten door de bezorgers en postorijen bij U aan huis afgegeven worden. Hierdoor zullen wij in staat zijn de volledige bonusslijst met toelichting voor de komende week op te nemen, wat voor onze lezers een groot genot zal betekenen.

De abonnementsprijs is, met ingang van 1 Juli, bepaald op f 10.60 per kwartaal, bij vooruitbetaling; de advertentieprijs is 7½ cent per mm. bij een minimum van 11.- per advertentie.

Tijdens de oorlogsjaren is het vier jaar stil geweest. Het eerste nummer van 'Ons Weekblad' na de bevrijding verschijnt op 19 juni 1945. De kop vermeldt 50^e jaargang. De vier oorlogsjaren worden dus niet meegeteld. In verband met de algehele schaarste na de oorlogsjaren is de krant gereduceerd tot twee pagina's tekst op een enkel A3-tje. Het blad verschijnt desondanks wekelijks. De kop vermeldt nieuws en advertentieblad voor Uithoorn, Mijdrecht en De Kwakel e.o. De uitgever en drukker is nog steeds de firma Lodewegen en Van der Neut. De redactie is in handen van B. Lodewegen, Julianalaan 8 en S. van der Neut Thamerlaan 13 te Uithoorn. Een abonnement kost 60 cent per kwartaal en voor een advertentie betaal je 7 ½ cent per mm.

De uitgave van 19 juni 1945 meldt ook de reden waarom het blad vier jaar lang niet is verschenen. "In het begin van de oorlog viel een aangetekende brief op de mat van het z.g. bureau voor persreorganisatie met het bevel te stoppen met het blad. Men trachtte in onze omgeving andere bladen in te werken die bereid waren door de toenmalige bezetter gedicteerde propaganda op te nemen. De bevolking nam dat niet en al spoedig moest 'De Drie Provinciën' stoppen wegens gebrek aan betalende abonnees. Wij voelen ons gesterkt in deze afwijzende houding en zijn onze lezers in stilte dankbaar", aldus de redactie.

De uitgave van 3 juli 1945 meldt de verjaardag van Prins Bernhard. VIOS speelt vaderlandse liederen in de tuin van notaris Van der Heijden. (Op die plaats stond aan de Raadhuislaan in Mijdrecht het voormalige bankgebouw van de ABN) Op woensdag 22 en donderdag 23 augustus 1945 worden bevrijdingsfeesten gevierd. Als blijvend onderdeel zal in het wandelpark van mevrouw van Wieringen een monument geplaatst worden. (dit staat nog steeds tegenover Nieuw Avondlicht) Het is ontworpen door J. Th. Vermeulen te Breukelen. Volgens het ministerie van handel en nijverheid is er op 15 juli weer stroom voor particulieren. Voorlopig gerantsoeneerd. Tot dan zaten de Rondeveense gemeenten zonder. De stroom is alleen bestemd voor verlichting en huishoudelijk gebruik. Bij rantsoenoverschrijding volgt veertien dagen afsluiting. Een tweede overschrijding betekent drie maanden afsluiting. Afsluiten elektra betekent ook afsluiten gas en omgekeerd. Het elektriciteitsbedrijf zal tussentijds meters opnemen!

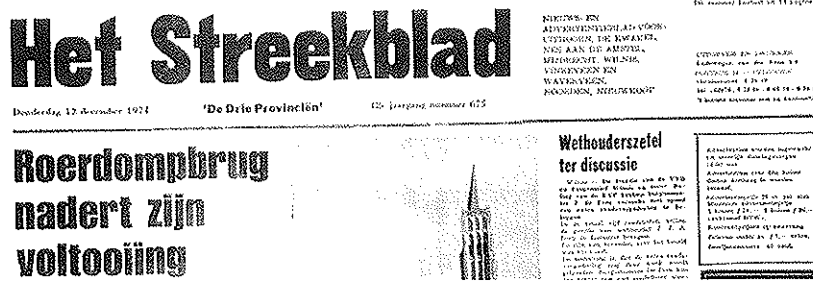
De uitgave van 10 juli 1945 bestaat uit vier pagina's op A3 formaat. (Eén dubbelgevouwen A2-tje aan twee zijden bedrukt) De telefoonverbindingen zijn hersteld. "Tussen aanvraagur en gesprek ligt een tijdsduur waarin men de boodschap per voet kan overbruggen", laat 'Ons Weekblad' weten. Met ingang van 9 juli zijn biljetten van 100 gulden geen wettig betaalmiddel meer. Inleveren voor zaterdag 4 juli bij de bank. De bank opent dan een renteloze rekening die voorlopig geblokkeerd blijft. De tegoeden zijn niet overdraagbaar. Bonafide houders van de biljetten hoeven niet bang te zijn voor de uiteindelijke bestemming van hun bezit. Men zal dadelijk met het saldo van de geblokkeerde rekening belasting kunnen betalen, stelt de regering. Na de verplichte inlevering van briefjes van 1000 en 500 in 1942 blijkt het aantal honderdjes te zijn verdubbeld tot 1 ½ miljoen. Er is een adviescommissie opgericht voor de zuivering van personeel in overheidsdienst. In het belang van de wederopbouw

kunnen klachten over personeel, dat vanaf 10 mei 1940 in dienst was, worden ingebracht en dat gebeurt.

De uitgave van 24 juli 1945 meldt dat voor Mijdrecht en Wilnis een winkeliersvereniging is opgericht. Voorzitter is M. van het Hart, secretaris is T. Treur en penningmeester is C. Rijkenberg. C. Twaalfhoven is gewoon lid. De vereniging dankt zijn ontstaan aan de distributiebepalingen. Zodra de nieuwe bonnen bekend waren gingen winkeliers er namelijk op uit om de collega's de nering voor de neus weg te kapen om op die manier de klandizie te waarborgen. Overeengekomen is op zaterdag (dag van uitgifte bonnen) niet af te leveren noch gehoord te worden. De huismoeders wordt verzocht de bonnen afgeknipt klaar te leggen. Dat scheelt kostbare tijd.

De uitgave van 20 mei 1960 meldt de 67^e jaargang van Ons Weekblad. De abonnementsprijs is fl. 1,- per kwartaal. Het verschijningsgebied heeft Nessersluis en Nes a/d Amstel er bij.

1961 Het Streekblad De Drie Provinciën

In 1961 verandert de naam van 'Ons Weekblad' in 'Het Streekblad De Drie Provinciën'. In 1976 wordt het distributiegebied uitgebreid met Nieuwveen, Zevenhoven en Noorden. Kennelijk is het blad gratis geworden want er wordt geen abonnementsprijs meer genoemd.

In september 1975 meldt uitgever Lodewegen dat 'Het Streekblad De Drie Provinciën' er na 81 jaar mee stopt en over gaat naar Randstad Publicaties.

1945 De Dorpsstem.

Naast 'Ons Weekblad' verschijnt 'De Dorpsstem'. Het eerste nummer verschijnt 14 juli 1945. Het is een nieuws en advertentieblad voor Mijdrecht, Vinkeveen, Wilnis, Waverveen, De Hoef, Uithoorn-Abcoude, Baambrugge, Nigtevecht, Nederhort den Berg, Vreeland, Loenen, Loendersloot, Ter Aa, Breukelen, Kockengen, Kamerik, Zevenhoven, Noorden, Nieuwkoop, Nieuwveen, Nieuwerveen, Langeraar en Ter Aar. Het blad verschijnt op woensdag en zaterdag. De abonnementsprijs bedraagt 1,35 gulden per kwartaal. De administratie en de redactie zitten op Raadhuisplein 182. (oude nummering!) te Mijdrecht. Het telefoonnummer is 3. De eindredactie is in handen van de accountant H.J.H. van der Heijden. Hij is een van de drie zoons van de bekende Mijdrechtse notarisfamilie Van der Heijden. Dat eerste nummer vermeldt o.a.:

“Door het militair gezag is benoemd tot beheerder van drukkerij Verweij de heer A.C. Blankenstein, directeur van de grafische school.”

Opvallend is verder een omlijste ingezonden mededeling in de Dorpsstem van 18 juli 1945:

“Is het wel in orde geweest Vinkeveners dat de THANS nog aanwezige politie te Vinkeveen:

- heeft meegewerkt aan wapendroppings
- tientallen Vinkeveners uit de handen van de Feldgendarmerie heeft gehouden bij gelegenheid van de nachtelijke overval bij Bunschoten
- zeer zware represailles heeft verhinderd van Duitse zijde bij gelegenheid van het neerschieten van eenige landwachters
- Op de Ter Aase zuwe bij het vinden van wapens op de Groenlandsche kade gevangenen van den Landwacht op eigen risico heeft bevrijd.
- De bevolking voortijdig waarschuwd bij op handen zijnde razzia's waarvan de politie altijd-althans onder het burgemeesterschap van wijlen den heer Hetteema- kennis droeg
- De Sicherheitsdienst op een dwaalspoor bracht wanneer onderduikers uitgeleverd moesten worden
- Zorgde voor distributiestamkaarten voor onderduikers valsche rapporten opmaakte ter verkrijging van nieuwe of vervalschte persoonsbewijzen en altijd paraat was elk gevaar voor Vinkeveen op te vangen.

Voelt u waarde Vinkeveese lezer het verschil tussen een open raadhuisdeur en een plichtsbetrachting zoals hierboven IN HET KORT weergegeven”.

In de vijftiger en zestiger jaren verandert het formaat van de krant nauwelijks. De redactie slaagt er vaak in 2 A2-tjes te vullen. Maar niet altijd.

Op 3 juli 1946 klaagt ‘De Dorpsstem’ over slechte treinverbindingen. “Wij vragen niet eens een extra trein, maar alleen een normale aansluiting. Iedere trein welke Mijdrecht verlaat mist aansluiting op Uithoorn of Nieuwersluis. Dat betekent meestal 1 uur wachten.”

2 juli 1947 P.M.J. Heijman (oud burgemeester van Mijdrecht en Wilnis) is voor het tribunaal te Utrecht wegens lidmaatschap van de NSB, dienst als hulplandwachter en betrokken bij de arrestatie van T. Boellaard en onnederlandsche uitlatingen waarvan schriftelijk bewijs aanwezig na erkenning van de feiten veroordeeld voor de tijd van internering met ontzetting uit het kiesrecht en boete van 150 gulden. Hij werd onmiddellijk in vrijheid gesteld.

24 juni 1965. Laatste Dorpsstem onder H.J.H. van der Heiden.

19 maart 1964 19^e jaargang. Verschijnt op donderdag. De uitvoering van De Dorpsstem is veranderd. Het blad werd 18 jaar gedrukt bij uitgeverij Verweij. Gaat nu over naar Randstadpublicaties te Aalsmeer en wordt gedrukt op de persen van de Aalsmeerder courant. Nog steeds 4 pagina's A3 op een enkel A2-tje. In oktober 1964 blijkt de oplage nog maar 7000 stuks te bedragen.

Op donderdag 28 december 1967 verschijnt ‘De Dorpsstem’ onder de naam “Mijdrechtse Courant- De Dorpsstem- De Vinkeveense courant. De redacteur is Mej. M.K. v/d Puij. Dorpsstraat 25. Uitgave Randstadpublicaties Aalsmeer, Stationsweg 38 Aalsmeer. Een abonnement kost fl. 2,- per kwartaal. Dit lijkt het einde van ‘De Dorpsstem’ in het oude formaat.

1983 De Mijdrechtse Courant.

Op 26 april 1983 verschijnt het eerste nummer van de 'Mijdrechtse Courant'. Een gratis advertentienummer door en van de Handels Vereniging Mijdrecht teneinde in de omliggende dorpen meer bekendheid te geven aan Mijdrecht als koopcentrum. De oplage is 19500

Op 28 augustus 1983 geeft de BV. Utrechts Nieuwsblad een gratis nieuw weekblad uit met als bijlage de krant van de HVM. De krant heet De Mijdrechtse Courant. De BV. is een onderdeel van uitgeverij Wegener. Gaandeweg wordt de HVM bijlage een serie advertenties van de plaatselijke middenstand.

1989 De Proosdijlander. Omdat de vlag de lading niet meer dekt verandert uitgever Wegener na de samenvoeging van Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen in de gemeente De Ronde Venen de naam 'Mijdrechtse Courant' in 'De Proosdijlander'.

1995 Het Witte Weekblad. In 1995 stopt Wegener met de uitgifte van een h.a.h. blad in het hun inziens onrendabele Noord-West Utrecht. 'De Proosdijlander' wordt verkocht aan uitgeverij De Echo. Deze uitgever verzorgt plaatselijk nieuws in Noord en Zuid Holland in veertien edities onder de titel 'Het Witte Weekblad'. Editie 63 verschijnt momenteel in de Rondeveense dorpen.

1982 De Nieuwe Meerbode.

De 'Nieuwe Meerbode' dateert van 1888. Het blad is gesticht door verlichte geesten die rond die tijd vooral in de Anti Revolutionaire Partij een grote rol speelden. Al snel is de 'Nieuwe Meerbode' dan ook een van de partijorganen van de ARP. Twee keer per week krijgen alle leden van de kieskringen Noord- en Zuid-Holland het nieuwsblad gratis thuisgestuurd. Grote namen uit die partij zorgen voor draagvlak en geven het blad bekendheid. Bekend zijn de minister-presidenten Colijn en Biesheuvel. Ouder nog is 'De Meerbode' met een kleiner verschijningsgebied en zonder politiek raakvlak. Dit blad dateert van 1882. Bij het begin van WOII wordt aan alle kranten een verschijningsverbod opgelegd mits ze berichten aangedragen door de bezetter willen plaatsen. De 'Nieuwe Meerbode' weigert dit. Het is in strijd met de beginselen van de ARP. Het gevolg is dat het blad in 1941 moet stoppen. 'De Meerbode' echter wil doorgaan. Het gevolg daarvan is dat deze krant na de oorlog als straf een verschijningsverbod krijgt opgelegd. Dit is een zodanige ingreep dat de uitgever er meteen definitief mee stopt. In de jaren zestig komt het verschijnsel huis-aan-huisblad opdagen. De eerste h.a.h. bladen verschijnen in Amsterdam. Het zijn 'Het Wierings Weekblad' en 'De Echo'. De reden van die opkomst is een economische. Gebruik de tijd dat de drukpersen van de landelijke dagbladen stilstaan om er regionale bladen mee te drukken. De adverteerder in die regionale bladen betaalt de extra kosten. In de jaren zeventig van de vorige eeuw komt een eind aan de binding tussen politieke partijen

en hun nieuwsbladen. “Niet meer van deze tijd”, is de algemene opinie. De aandeelhouders worden uitgekocht en de ‘Nieuwe Meerbode’ gaat verder als onafhankelijk nieuwsblad. In 1982 verschijnt het blad als editie 2 voor het eerst in de Rondeveense gemeenten.

1894 De Ronde Vener ?

Anno 2004 meldt De Ronde Vener in haar colofon “Onafhankelijk nieuwsblad voor Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen, De Hoef en Amstelhoek” De uitgever is Weekmedia BV en dat is weer een onderdeel van de IMCA Mediagroep. Ooit was dat anders.

De geschiedenis van het blad is niet helemaal duidelijk.

‘De Ronde Vener’ van 13 oktober 1971 kopt dat Wilnis trots is op de eerste ‘eigen’ burgemeester. Dat klopt, want sinds 1795 hebben Wilnis en Mijdrecht steeds één burgemeester gehad. Bij het lezen van die kop rijst dan onwillekeurig bij ingezetenen de vraag: “Zou dat misschien de nauwe band tussen Wilnis en Mijdrecht verklaren?” Immers Vinkeveen en Waverveen hebben vanaf 1795 tot aan de herindeling in 1989 steeds een eigen burgervader gehad, terwijl Wilnis als maar moest delen.

De uitgever van ‘De Ronde Vener’ in 1971 is Randstad publicaties te Aalsmeer. Het blad meldt de 28^e jaargang. Teruggerekend zou het eerste nummer dus ergens in 1943 zijn verschenen.

‘De Ronde Vener’ van 3 juli 1974 meldt echter de 26^e jaargang. De uitgeverij is nog steeds Randstad publicaties te Aalsmeer. Dit zou betekenen dat het blad van 1948 dateert. Drukfout?

Op 30 december 1980 verschijnt ‘Het Streekblad De Ronde Vener’ met hetzelfde kenmerk achter de titel als hierboven afgebeeld. Het blad vermeldt nu ineens 86^e jaargang en wordt verspreid in de ons omliggende dorpen. De uitgeverij is nog steeds Randstad Publicaties Aalsmeer. Het blad zou derhalve moeten dateren van 1894. Telfout?

‘De Ronde Vener’ van 4 juli 1984, “waarin opgenomen de Amstellander”, meldt de 90^e jaargang. De uitgever heet nu Weekmedia BV. De telling lijkt correct.

‘De Ronde Vener’ van 24 februari 1993 meldt 99^e jaargang. Dit zou kloppen met het hierboven gemelde jaartal 1894. Maar... Wie kent de echte geschiedenis van de Ronde Vener met zijn uitdagende koppen nou echt? We hebben hierover gebeld met de redactie en zouden teruggebeld worden!

Tussentijds

In de 20^e eeuw hebben met wisselend succes ook andere bladen geprobeerd een stukje van de h.a.h. markt in de ons omringende dorpen te veroveren. Zo kennen we in de jaren negentig van de vorige eeuw het 'Amstellands Nieuwsblad' van Weekmedia, 'Het Streekblad De Ronde Venen en Aalsmeer' van

uitgeverij ISA uit Andijk. Maar het oudste weekblad is ongetwijfeld 'Het Nieuws' uit 1880. Dit blad verscheen rond 1938 en werd (keurig netjes in alfabetische volgorde vermeld) verspreid in Abcoude, Baambrugge, Diemen, Duivendrecht, Mijdrecht, Nieuwer-Amstel, Ouder-Amstel, Vinkeveen, Waverveen, Weesp, Weesperkarspel en Wilnis. Het bewijs staat hieronder.

Misschien zijn er nog wel oudere en andere bladen geweest, maar daar hebben wij geen weet van. Weten onze lezers hierover meer ?? Bijvoorbeeld antwoord op de vraag: Was 'De Ronde Vener' tussen 1975 en 1983 het enige overgebleven wekelijks verschijnende h.a.h. blad in de Rondeveense dorpen of waren er meer?

DINSDAG 21 JUNI 1938

58ste JAARGANG No. 48

HET NIEUWS

VOOR ABCOUDE, BAAMBRUGGE, DIEMEN, DUIVENDRECHT, MIJDRECHT, NIEUWER-AMSTEL, OUDER-AMSTEL, VINKEVEEN, WEVERVEEN, WEESP, WEESPERKARSPSEL EN WILNIS

HET ABONNEMENT KOST EIJ VOORUITSALDIS	DIT BLAD VERSCHIJNT DINSDAGS EN VRIJDAGS PLAATSELIJKE UITGEVER:	ADVERTENTIE KOSTEN:
PER DRIE MAANDEN	J. TROUW — ABCOUDE	VAN 1-6 RECHTE
VOOR HET EDETELDAIS		IEDERE REGEL MEER
		ADVERTENTIEKOSTEN

DIT NUMMER BESTAAT UIT TWEE BLADEN — EERSTE BLAD

Plaatselijk Nieuws

Het 50 woningenplan op „t Markvelt van Abcoude” aan de Hoogstraat

Het bouwplan van de N.V. Bouwmaatschappij „t Markvelt van Abcoude” is nu eenmaal vastgesteld. Het plan omvat 50 woningen, waarvan 4 woningen en 2 bijgebouwen op het terrein van de voormalige kerk van de Hervormde Gemeente van Abcoude. Het plan is opgesteld door de architect J. J. van der Vliet en is goedgekeurd door de gemeenteraad van Abcoude op 15 juni 1938.

Het plan omvat 50 woningen, waarvan 4 woningen en 2 bijgebouwen op het terrein van de voormalige kerk van de Hervormde Gemeente van Abcoude. Het plan is opgesteld door de architect J. J. van der Vliet en is goedgekeurd door de gemeenteraad van Abcoude op 15 juni 1938.

Bronnen: Oude kranten in het archief van de historische vereniging en herinneringen van de heer Van der Ouw van De Nieuwe Meerbode. Waarvoor dank.

Koekfabriek 'De Lindeboom'

door Ron Hartsink

Industriële bedrijvigheid is er al bijna 'n eeuw in Mijdrecht. Vanaf 1950 begon men, wegens plaatsgebrek in het dorp, met het ontwikkelen van het huidige bedrijventerrein. Maar waar en hoe waren de grote(re) ondernemingen vóór die tijd gevestigd? Dit verhaal gaat over de koekfabriek 'de Lindeboom', die jarenlang wereldwijde faam genoot als leverancier van heerlijke koekjes en wafeltjes.

Grote linde – kleine winkel

Zoals het zo vaak gaat, ontstond ook 'de Lindeboom' (de naam werd geïnspireerd door een grote voor het winkelhuis staande linde) uit een klein nerinkje. In 1826 begon ene Pieter van Doesburg, samen met z'n vrouw Arnolda van Heufeld een bakkerij annex kruidenierswinkel en fabriekje van snijkoek, 'kermiskoek' en vooral, wat al gauw zijn specialiteit en succesartikel zou worden, suikerkussentjes.

Hij vestigde zich op de hoek van de Kerkstraat en de tegenwoordige Dorpsstraat in Mijdrecht. De archieven spreken overigens ook, toen de latere koekfabriek er inmiddels was opgetrokken, van de

nu niet meer bestaande 'Kerklaan' en 'Hoofdstraat'. Onduidelijk blijft of deze laatste wellicht later omgedoopt is in 'Dorpsstraat'. Wel zeker is dat de Kerklaan in 1917 opgeslokt werd door de gestaag uitdijende Lindeboom-gebouwen. De firma, die inmiddels een N.V. was geworden, kocht het laantje gewoon van de gemeente, voor 5.239 gulden. Wel met recht van overpad voor het aldaar nog gevestigde sigarenfabriekje van Pieneman en voor de plaatselijke brandweer, die zijn 'brandspuitenhuisje' moest kunnen bereiken.

Maar eerst terug naar het begin 1826. Van Doesburg sloot 'n acht jaar durend huurkoopcontract voor de

De koekfabriek domineerde het beeld van het centrum van Mijdrecht (foto 1920)

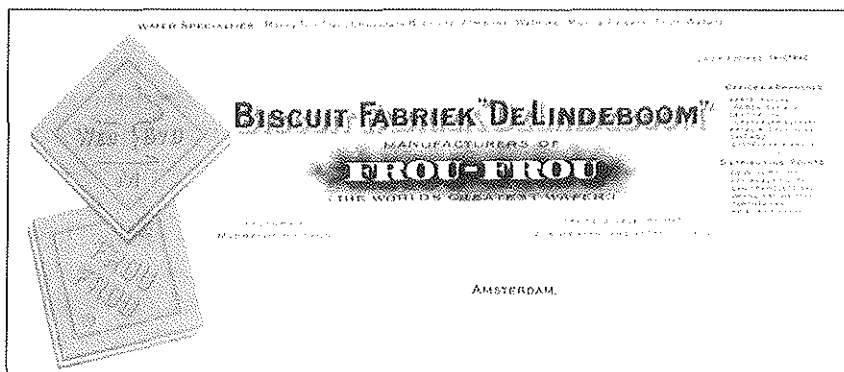
somma van 227 guldens en 5 centen per jaar, zodat hij voor 1816,40 gulden het pand uiteindelijk in bezit kreeg.

Bakkerijen waren in die dagen nog geen gemeengoed; brood bakken deden de mensen (vooral de boeren) nog vaak zelf. Toch waagde van Doesburg de stap omdat hij vooral brood zag in een aanverwant artikel; koek(jes) in alle maten en soorten. En ofschoon zijn tijd niet bekend staat om welvaart voor en hang naar luxe van de gewone man, hing hij kennelijk toen al het adagium aan 'als het echt lekker is verkoop je altijd goed'. Hij wachtte daarbij trouwens niet tot de klanten naar hem toekwamen, maar trok er op uit met handwagen en 'hondenkar', en later met 'een grooten bestelwagen'. In 1842 liet Pieter een door hemzelf handgeschreven verklaring (akte) aanvullen en goedkeuren door 'Den Ontvanger' (van belastingen?) voor 'n tiental jaren (!) tevoren van z'n buurman Willem de Groot gekocht schuurtje van '1 roede en 12 ellen voor de somma van twintig guldens'. Pieter -of iemand anders- had zeker de Staatscourant nr. 29 gelezen - hij verwijst er expliciet naar in zijn verklaring waarin duidelijk werd gemaakt dat overdracht van eigendom toch echt schriftelijk vastgelegd moest worden. Dat kostte hem wel 20 cent 'regt', 20 cent zegel en 50 cent salaris.

Frou Frou en andere frivole koekjes

De zaak van Van Doesburg werd al gauw 'heinde en ver genoemd en geroemd om zijn deugdzaame producten', die ook 'in de naburige plaatsen een gereeden afzet vonden'. In 1866 liet Pieter zijn zoon Bernardus daarom een 'bloeiende affaire' na. Deze laatste wist het bedrijf tot 'nog grooteren bloei' te brengen. De zaak werd in 1895 'door een fellen brand geteisterd, doch onverwijld, op hechter en breeder grondslag' weer opgebouwd. Bernardus overleed echter reeds in 1897, waarna zijn weduwe de zaak voortzette, omdat haar drie zoons (Arnoldus, geb. 1872, Willem van 1875 en Wijnand van 1882) toen nog niet geschikt (genoeg) daarvoor werden geacht. Maar Arnoldus kwam begin vorige eeuw toch in beeld; door zijn uitvinding van de niet veel later wereldvermaarde 'Frou Frou' wafel raakte de zaak in een stroomversnelling. 'In koloniën en vele buitenlanden' werden relaties aangeknoopt en belendende percelen en gebouwtjes werden in hoog tempo aangekocht.

Denk overigens niet dat dit in die tijd allemaal zomaar ging. Ook toen bestond er al een Hinderwet en bij elke aankoop van 'n pand of installatie van weer 'n machine liet de plaatselijke en soms ook de landelijke overheid zich geducht gelden, getuige de zeer precieze eisen die, op 16 juli 1901, gesteld werden aan de plaatsing van een petroleum-motor; deze moest in 'n nieuw gebouw geplaatst worden, met exacte aanduiding van de afmetingen van het

gebouw en het aantal ramen, waar en hoeveel ijzeren balken voor extra steun moesten zorgen, hoe de rookgassen af te voeren, ja zelfs de dikte van de muren (ontploffingsgevaar) werd aangegeven. In 1905 kwam ook de 'Inspecteur van den Arbeid' er aan te pas (de Veiligheidswet was in het geding) bij een uitbreiding met een stoommachine; er was door omwonenden namelijk bezwaar tegen aangetekend; men zag rook, roetvorming, brandgevaar en verontreiniging van het drinkwater op zich afkomen. Er werd een onafhankelijk werktuigbouwkundig ingenieur bijgehaald die, na bestudering van de gedetailleerde plannen, verscheidene aanpassingen voorstelde; een schoorsteen van 18 meter hoog en de plicht met steenkoolbriketten te stoken, die minder rook zouden veroorzaken en het drinkwater veel minder zouden aantasten. De firma zag zich gedwongen aan deze eisen tegemoet te komen om de gevraagde vergunning te krijgen.

De gemeente Mijdrecht overigens kreeg van de Inspecteur in deze zaak nog wel even onder uit de zak omdat zij het wetsartikel 12b uit de Hinderwet (waarin de expliciete verplichting ook de Veiligheidswet in acht te nemen) had genegeerd. Nonchalance of probeerde de gemeente van Doesburg zo weinig mogelijk in de weg te leggen vanwege het toen al flinke aantal plaats- en streekgenoten (vele tientallen: in 1902 16 mannen en jongens, in 1906 reeds 105) dat emplooi had gevonden bij de 'booming' Lindeboom?

"Lang versch"

Ondertussen werd het assortiment koekjes steeds verder uitgebreid; met frivole en exotische namen als: 'Jan Hagel en Brusselsche Kermis' (ook nu nog te koop), 'Krakeliet' (de voorloper van de krakeling?), 'Timor, Tric Trac, Juweeltjes, Roxy, Yo-Yo, Chomosa, Cupido' en nog tientallen in die geest. Het grootste succes was evenwel genoemde Frou Frou; dit koekje was in vele landen gepatenteerd en werd daarom (los van de prima smaak) uitstekend verkocht, het mocht immers niet onder dezelfde naam door anderen gemaakt worden. Helaas gold dit niet voor Nederland, waar Frou Frou als soort- en niet als merknaam werd gezien. De kwaliteit stond buiten kijf: zelfs als 'n blik Frou Frou na 'n jaar retour kwam naar de fabriek, was 'de korst

nog als versch'. Misschien kwam dit wel door de aparte 'korstbakkerij' die de fabriek op zeker moment in bedrijf stelde. De receptuur van steeds weer nieuwe koekjes bedacht men zelf. Ze waren kennelijk allemaal even lekker want de uitbreiding nam een hoge vlucht; er werd een verkoopkantoor in Amsterdam en een tweede fabriek in Duitsland gevestigd.

Strakke marketing

Ook de marketing- en verkooptechnieken waren dik in orde, ja zelfs vooruitstrevend voor die tijd (je zou bijna van het tegenwoordig zo vaak gebezigde 'concept' kunnen spreken).

De directie gaf ook regelmatig bulletins uit, waarin informatie gedeeld werd met (al?) het personeel. Zo blijkt uit een rondschriften van januari 1933 dat men goed nadacht over welke vorm reclame zou moeten hebben. Advertenties werden voortaan, in deze crisistijd, tot 'n minimum teruggebracht. Men zag meer in directe aanprijzingen in winkels: 'reclameplaten met de Frou Frou koningin' (posters zegt men nu), 'opzetcartons' (displays) en 'vloeiblaadjes voor het publiek' (leaflets of flyers). Zuinig waren de bovenbazen wel: de 'heeren vertegenwoordigers' werd op het hart gedrukt genoemde spullen slechts te verstrekken als er 'een gereeden kans op 'n order' bestond. In 'n andere circulaire aan de heren verkopers werd 'n nieuw verkoopkanaal geïntroduceerd; de klanten (vooral bakkerijen) werden voorzien van halfsponds perkament verpakkingen, die vervolgens door 'loopers' -met 'n ventwagentje- op straat aan de man konden worden gebracht. Op die manier hoefde de looper geen koek meer af te wegen en verpakken. Ook werden de vertegenwoordigers van harte uitgenodigd omzetverhogende ideeën aan te brengen (uit weer 'n andere circulaire uit die tijd): 'Komaan Heeren, denk met ons mede! De enveloppe met inhoud kan ook door u verdiend worden'.

In een brief aan dhr. A.Plooy, op het adres Ronde Venen 247 of 38 (??) te Mijdrecht, werd deze verkoper medegedeeld hoeveel omzet hij had gerealiseerd, met de toevoeging: 'deze omzet gelieve u aan te houden, met frisschen moed gaat u weer op stap' en hem werd de toen al gebruikelijke provisie in het vooruitzicht gesteld. Voortdurend werden

verkoop'drives' gehouden (een focus op 'n bepaald product voor 'n bepaalde tijd), zo trachtte men op zeker moment het 'Cupido'-koekje speciale aandacht te geven met de volgende tekst: 'Cupido heeft in de laatste maanden heel wat pijlen afgeschoten onder onze staf (...). Geen wonder dat wij 'n nieuw koekje met die naam hebben gefabriceerd: aardig is de afmeting en de smaak is heerlijk. Het is 'n gevuld wafeltje, overtrokken met chocolade. Pikant en toch niet machtig. Dat is makkelijk verkopen, Heeren! Tegen fl. 1,40 per kg, met de korting'.

Ook de 'ballen' stonden eens in de schijnwerpers getuige de volgende aanbeveling: 'We hebben eens met de baas uit de ballenmakerij gesproken en hij snakt naar meer werk. Laten wij hem niet teleurstellen mensen! Bijgaand vindt U 'n monsterblik met zwart/wit-boter- micado-en pepermuntballen. Aan den slag!'

In een ander schrijven aan de vertegenwoordigers (11 juni 1931) werd hen medegedeeld dat 'U voortaan ons 20% van alle kwade posten zult hebben te vergoeden'. Wat er dan ook mee bedoeld werd, het is duidelijk dat ook het personeel onder strakke regie stond.

Een oud-werknemer

Schrijver dezès bezocht de heer G.C.Klijn, een 85-jarige ex-werknemer van 'de Lindeboom', die in het

plaatselijke 'Avondlicht' samen met z'n kwieke echtgenote van zijn welverdiende rust geniet. Hij begon in 1932 (of '33, hij weet het niet meer precies, zodat hij gedurende het interview nog wel eens z'n elleboog op de tafel en z'n hand op z'n voorhoofd plaatst, daarin 'n diepe frons trekt om zich de fabriekstaferele beter voor de geest te kunnen halen -tsja beste lezer, het is wel ruim 70 jaar geleden!-) als hulpje op de korstbakkerij annex chocolateer-afdeling, 14 jaar jong. 'Ik ging erheen en kon er zo terecht', zegt Klijn. 'Moest wel lopen in het begin, vanaf Wilnis, nog best 'n end hoor! Maar al gauw kwam de baas van de afdeling naar me toe en zei: "Weet je wat jongen, ik heb nog 'n fiets in de schuur staan, die kan je wel gebruiken." Joh ik heb wat afgesnoept in het begin, die koekjes waren ook zo lekker, en dan de rumstaafjes, daar zat zeker drank in! Maar dat word je toch gauw zat hoor. Goudfroufrou heb ik ook wel op, later gingen ze daar minder spul tussen stoppen, toen hoefde ik ze niet meer. Ik wist wat er toen inging zie je, nou dan lust je ze niet meer.' Klijn wil ook nu nog, zelfs als ik er specifiek naar vraag, de inhoud van de vulling niet prijsgeven...

Het vrouwelijk deel der werknemers bestond vooral uit 'jonge meissies uit Amsterdam, die kwamen met de trein, ja die stopte hier toen nog vlakbij, enne...d'r zaten best leuke tussen, moet ik zeggen'. Trouwen deed Klijn echter pas midden in de oorlog, in 1943, met z'n buurmeisje. 'Toen was ik al weg bij de koekfabriek, ik werkte soms in de zedelfabriek, waar nu de Rondweg is (het pand van Blauw, het autoverhuurbedrijf red.) maar ik moest ook vaak met m'n vader mee turfsteken. Als ik dan wat geld verdiende mocht m'n vader gelijk niet meer werken, want de werkverschaffing was streng, de gemeente hield je inkomsten bij, en als er dan binnen het gezin wat verdiend was, gingen nog armere gezinnen voor bij de verdeling van het werk. Maar in de koekfabriek werd ik best goed betaald hoor, voor die tijd, 6 gulden per week. Ik moet zeggen, Van Doesburg was best goed voor z'n personeel, wij kregen ook gratis melk bij je brood tussen de middag. Ach zo heb elke baas z'n voordeel, ik heb thuis ook -met de recepten van de fabriek, die stonden op elk blik- veel koek gebakken, heerlijk! O ja, voor ik 't vergeet, je moet nog 'ns gaan kijken onder de Lindeboom, waar nou die winkels zijn, want de kelder van de fabriek is er nog steeds, daar heb ik wel 'ns lol gehad joh, kwam ik daar binnen om eieren te halen, begonnen die jongens daar d'r mee te gooien!

De teloorgang

'De Lindeboom' is enkele grote tegenslagen te boven gekomen; tijdens de Eerste Wereldoorlog had men te kampen met schaarste aan grondstoffen en

bij 'n tweede grote brand (december 1916), werd de halve fabriek in de as gelegd. Maar reeds in 1917 draaide de zaak weer. In die dagen werkten er zo'n vierhonderd (vooral) man voor het bedrijf.

Natuurlijk had ook 'de Lindeboom' vanaf 1930 (na de grote beurskrach in oktober 1929) te maken met teruglopende omzet. In juni 1931 besloot de leiding de vermaarde, maar de hier te lande overal nagemaakte, 'Goudfroufrou' in prijs meer dan te halveren: van fl. 2,25 per kg naar 80 cent. Bovendien kwam men met 'n variant, de 'Cremefrou', die weliswaar maar 70 cent per kg moest opbrengen maar, zo beweerden boze (en wellicht onaangenaam verraste) tongen, met margarine i.p.v. roomboter bereid was. Later ging het gerucht (ook gehoord en naverteld door Adriaan van der Vaart, 'n 102-jarige Wilnisser, helder van geest maar zeer hardhorend, en buurman van een onzer leden) dat 'n enorme zending Cremefrou in Engeland volkomen onbruikbaar was aangekomen: de margarine was 'rins' geworden en werd direct retour gestuurd.

Uit het bulletin van september 1933 blijkt echter dat de directie niet bij de pakken (koek) neerzat getuige een verhaal met de titel 'Opleving'. Men bespeurde, na de jaren durende 'bedrukte stemming, waarmede iedereen behept was, den toestand die de menschen normaal zijn gaan vinden', een 'lichte opleving der verkoopen'.

Een goed moment, moet de directie hebben gedacht, om een 'ieder weer eens aan te sporen zijn uitersten best te gaan doen', want, 'na het eeuwigen gejammer' was de conclusie getrokken dat, als je maar steeds nieuwe koekjes in de markt zet, er 'heusch betere tijden zullen aanbreken, omdat wij tevens hebben kunnen constateeren dat niet uitsluitend het goedkoopste goed gekocht wordt'.

De betere tijden kwamen echter niet meer weerom en de crisis van de jaren dertig was toch uiteindelijk de nekslag voor de fabriek. In een krantenartikel van rond 1990 (schrijver onbekend) staat vermeld dat vanaf 'de jaren dertig de leiding van de onderneming in onbekwame handen viel'. De zaken liepen steeds verder terug en wellicht daarom werd het bedrijf (incl. recepten) verkocht aan concurrent van Melle, maar ook die zet loste niets op, want niet lang daarna, in 1937, nadat Wijnand van Doesburg het familie-levenswerk nog had teruggekocht, viel het doek dan toch definitief, met achterlating van honderden werklozen in het kleine Mijdrecht. Toch was de fabriek tientallen jaren 'n economische factor van betekenis in het Rondeveense.

In een artikel n.a.v. het honderdjarig bestaan van de Lindeboom (1926) verwoordde het Nederlandsch Weekblad voor Kruidenierswaren het zo: 'Er zijn van die dorpen, die noch om historische redenen, noch om enig ander belang, ooit kans hebben een plaats van beteekenis te worden, waar de oude gemoedelijkheid nog ongestoord heerscht, omdat men er staat buiten het directe wereldgewoel. Mijdrecht was en is in zekeren zin nog immer zoo'n dorpje. Maar haar naam wordt, dankzij de biscuitfabriek "de Lindeboom", tegenwoordig gelezen en gespeld in schier alle werelddelen'.

Bronnen: G.Klijn, ex werknemer
 Archief Gem.Mijdrecht (Hinderwetvergunningen en ander materiaal)

Arnold van Doesburg in de allereerste auto van Mijdrecht, die echter wel met paard en wagen buiten het dorp getrokken moest worden (gemotoriseerd verkeer was toen nog verboden ter plaatse)

Een cirkel van water

door Joop Frankenhuizen

Het is bijna niet te geloven. Je pakt een kaart van Amstelland van bijna vierhonderd jaar terug, dan zie je in één oogopslag de rondevenen liggen. Een cirkel van water met aftakkingen gericht op een molen in het middelpunt. Anno 2004 is die cirkel nauwelijks meer zichtbaar. Bevolkingstoename, landhonger en urbanisatie hebben weinig meer overgelaten van die rondevenen van toen. Gaan we terug naar 1623 dan zien we pas goed hoe het gebied is veranderd.

Gerechten niet bekend in Holland

Onlangs brachten we een bezoek aan het rijksarchief te Haarlem in de hoop daar iets te vinden over de gerechten in het gebied van de rondevenen. Immers de cartografie leert ons dat het gebied rond Waverveen ooit tot de Staten van Holland behoorde en de archieven daarvan worden in Haarlem bewaard. Maar dat viel tegen. Het rijksarchief in Haarlem blijkt zeer weinig informatie te bevatten over gerechten, zoals de voorlopers van de gemeenten in de provincie Utrecht worden genoemd. Holland kende ambachtsheerlijkheden, Utrecht kende gerechten. Misschien dat we dieper hadden moeten graven dan alleen maar in de index op de archieftoegangen. De enige vermelding die betrekking heeft op het gebied vinden we in de introductie tot toegang 184 'De oudrechterlijke- en weeskamerarchieven'. Daarin staat het volgende over Amstelland:

“Amstelland was aanvankelijk een leen van de bisschop van Utrecht en is begin 14^e eeuw aan de graaf van Holland gekomen. Het baljuwschap werd in twee rechtsgebieden verdeeld. Nieuwer-Amstel (Amstelveen) en Ouder-Amstel (Ouderkerk). Voor de criminele rechtspraak werden Diemen en Waverveen aangewezen. De ambachtsheerlijkheid Waveren, Botshol en Ruige Wilnis behoorde niet tot Amstelland maar had wel dezelfde baljuw als Amstelland. De heerlijkheid behoorde net als Waverveen tot het grondgebied van de provincie Utrecht.”

Hiermee wijkt de schrijver af van het feit dat de ambachtsheerlijkheid Waveren, Botshol en Ruige Wilnis tot 1624 wel degelijk deel uitmaakte van de Staten van Holland en dus Amstelland. Iets dergelijks was ook het geval met Waverveen dat tot 1731 een deel van Holland was en door de handel in turf met Amsterdam tot grote bloei kwam. Gemeten naar huidige maatstaven zou je kunnen zeggen dat de polder Groot Mijdrecht, in het noorden begrensd door de Oude Waver en als een wig doorlopend tot aan de Wilnissier molen, altijd Hollands is geweest. Vinkeveen, Wilnis en Mijdrecht waren Utrechts.

Een waterkaart

Dus wel informatie gevonden over Amstelland, maar niets over de aangrenzende gebieden. Misschien dat

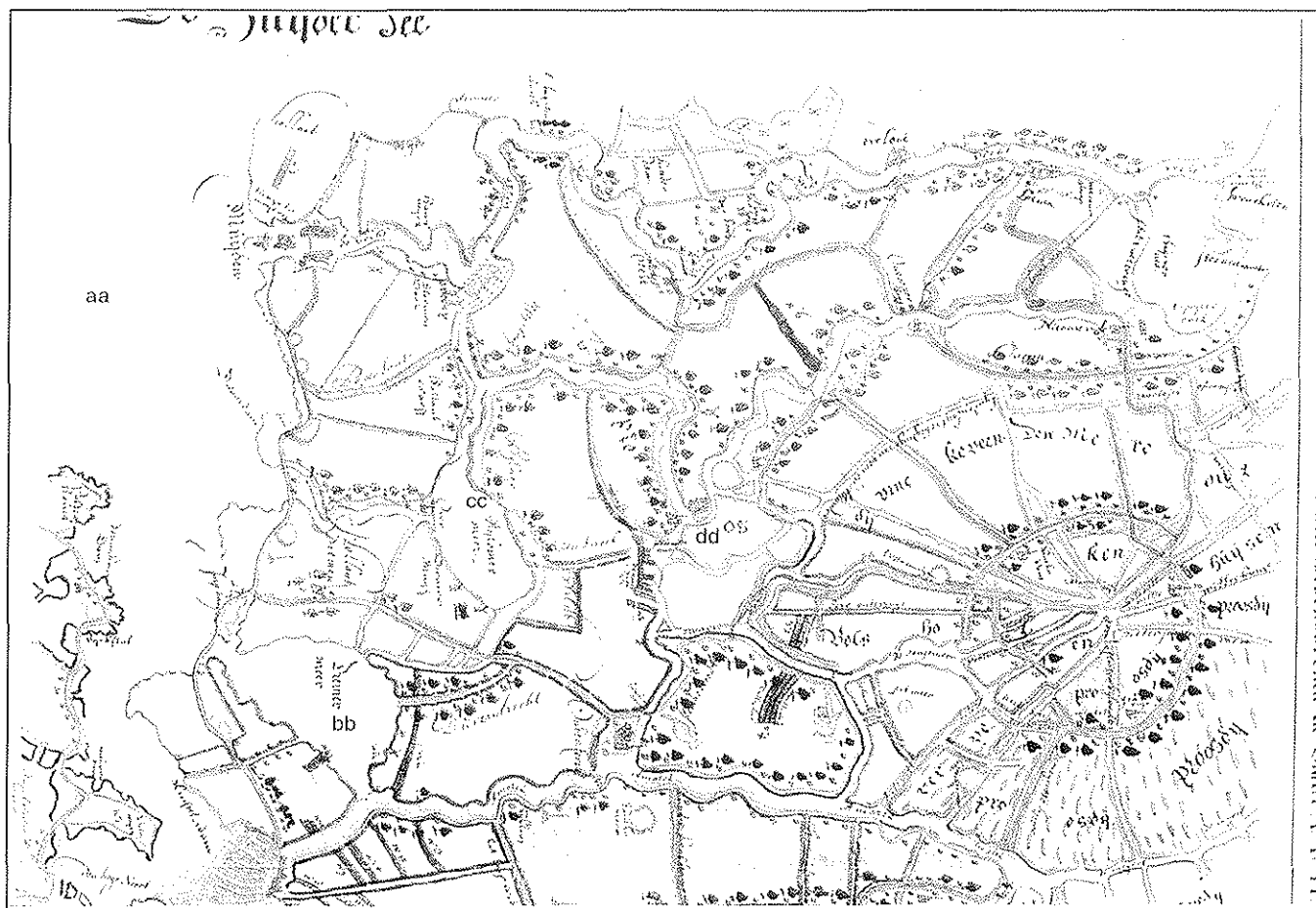
de kaartenbak iets meer kan vertellen. In leeszaal 1 staat een ladenkast waarin een groot aantal oude landkaarten o.a. over Amstelland. Al bladerend door de kaarten valt het oog op een waterkaart waarop rechtsonder een cirkel met water omzoomd door bomen. Kan niet anders dat hier het gebied van de rondevenen wordt bedoeld en als dan blijkt dat het een (heel oude) kaart is uit 1623 met westoriëntatie, kan de dag niet meer stuk.

Wij hebben van de kaart (ter plekke en tegen betaling) een kopie gemaakt. Deze kopie gedigitaliseerd en van het rondeveneense deel een uitsnede gemaakt. Beiden ziet u hieronder afgebeeld. De kaart toont volgens de bijbehorende verklaring een “tekening door Dankertszn. de Rijszn uit caertboek L^aB daarin vertoont werden de landen toebehoorende de Stadt Amstelredamme in den jare MDCCCIII sommighe getekent naar verscheijden caerten gemaakt door A.R. Kersen ende Mr. L. Janszn Sinck lantmeters. Actum in den jare als voorn: Get. Danckersz de Rijszn.”

Westoriëntatie

Laten wij samen met u eens door die kaart van Amstelland lopen. De kaart is zodanig van kwaliteit dat sommige bijschriften zonder loep niet te lezen zijn en zeker niet nu er een kopie van is gemaakt.

Typerend voor de kaart is de in 1623 nog steeds gebruikte westoriëntatie. De kaart is naar het westen gericht. Wat wij noord noemen is op de kaart west. Links ziet u de 'Suijdersee' (aa). Linksboven ligt Muijden. Daar begint de Vecht. Deze slingert zich boven aan de kaart van links naar rechts. Linksonder ligt de stad Amstelredam. Vandaar uit loopt de Amstel die bij de ring van de rondevenen overgaat in de Meijert. Linksonder ligt ook het Diemermeer (bb). Dit meer staat in verbinding met de Amstel en de Suijdersee. Rechts van het Diemermeer begint de Waver. Dit riviertje loopt langs Duvendrecht en Ouderkerk en gaat dan naar boven richting Abcouder meer (dd). Links in het midden ziet u de Bijlernermeer (cc). Dit meer staat in verbinding met de Suijdersee en de Vecht. Vanuit dat meer loopt een kronkelige waterweg naar rechts richting Nieuwerkerk en Oucoop om daar vervolgens nogmaals aan te sluiten bij de Vecht.

Amstelland anno 1623

Amstelland is waterland

De kaart laat anno 1623 een verbazend groot aantal waterwegen zien. Bomen markeren de plaatsen waar nog mensen wonen. Maar dat zou niet lang meer duren want in heel Amstelland zijn de verveningen begonnen en wordt land omgezet in water. Zodanig zelfs dat de bestuurders van Demmerik en Oudhuizen in 1632 bij Gedeputeerde Staten van Utrecht toestemming vragen hun landen te mogen inpolderen. De verveningen in de rondom gelegen gebieden en de daaraan verbonden waterbeheersing door windmolens veroorzaakt een 'aanpaersen en opstouwen van derselver wateren' zodanig dat de inwoners er door in de problemen komen. Onderaan in het midden op de kaart staat een eiland getekend omzoomd door bomen. Rechts daarin staat een opgeheven wijsvingertje wijzend naar een sluis en links weer een vingertje. Bij dat vingertje staat geschreven "Stockelaars brugh". De sluis en de brug waren er dus al in 1623. Bijna vierhonderd jaar later vormen beiden een geliefkoosde pleisterplaats voor fietsers op weg langs de pittoreske Waver. Rechts op de kaart ziet u het gebied van de rondevenen. Opmerkelijk hoe breed de tekenaar de binnencirkel van waterwegen heeft getekend. Brede waterwegen vanuit de Amstel en de Meijert onder aan de kaart en vanuit de Vecht boven aan de kaart en allemaal naar het middelpunt lopend met daarin de (veen)molen.

De uitsnede op de volgende pagina laat alles nog duidelijker zien. Bovenin staat Vinckevenen vermeld met rechts daarvan Demmereken. Boven de naam Vinckevenen staat aangegeven "Lijn der lantscheijdinghe van veen en Abcoude." Hiermee wordt een deel van de grens tussen Holland en Utrecht aangegeven. De rest van de landscheiding ontbreekt. Binnen de cirkel staat de kerk van Vinckevenen getekend. Verder naar rechts ziet u Outhuijsen. Daarboven loopt van rechtsboven naar linksonder een water aangeduid met de naam Bilevelt. Dit water loopt door tot aan de Amstel en vormde destijds een rechtstreekse vaarverbinding tussen Woerden en Amsterdam. Eeuwenlang vormde de vaart de hoofdader voor de beurtschipper en de trekschuit. Delen van die nu gedempte vaart zijn als een verhoging in het landschap nog zichtbaar langs de Veldweg in Waverveen. In de driehoek tot aan de molen ziet u Willis met de kerk. Onder het woord Huijsen (van Outhuijsen) staat de Willis zuwe getekend. Daaronder loopt de Pieter Joosten Vaert. Wilnis kent de Pieter Joostenlaan als straatnaam. Geen enkel ander deel van De Ronde Venen heeft zo'n oude naam.

Een deel van Utrecht

Met de wijzers van de klok meedraaiend komt u in het gebied gemerkt 'Proosdij'. Opmerkelijk is dat de

Later zal dit land Waverbancken gaan heten. Daarboven ligt Botshol. Allemaal nog onverveend land omsloten door het Lange Meer, de Waver, Waverveen en een meertje met de naam 't Veen Meertje'. Dwars door Botshol loopt de kaarsrechte en kennelijk door mensenhanden aangelegde Beer Wetering. Al dit land behoort sinds eeuwen aan Holland. Pas na de Bataafse omwenteling in 1797 zal het bij Utrecht worden ingelijfd.

Met dit laatste eindigt onze virtuele tocht langs de rondevenen anno 1623. De Vinkeveense plassen bestonden toe nog niet net zomin als Botshol in zijn huidige vorm. De plassen zijn pas veel later ontstaan als gevolg van als maar doorgaande verveningen.

Gelukkig zijn ze nooit drooggemalen.

Nu dankt onze streek haar bekendheid aan die plassen en is het een centrum voor toerisme en waterrecreatie geworden. Onwillekeurig rijst dan de vraag: "Hoe zou dat geweest zijn als deze plassen wel waren drooggemalen?" Zou er dan weiland voor in de plaats zijn gekomen? Zo ja, dan hadden we kijkend over de drooggemalen Vinkeveense plassen net als de zanger Joseph Schmidt weemoedig kunnen zingen: "Holland, met je koetjes in je weiden, ik mag jou zou gaarne leiden met je molens aan de vliet." De molens zijn verdwenen, de koetjes staan op het punt te verdwijnen maar ondanks alles..... Jou vergeten doe ik niet.

Bron: Kaart Amstelland Rijksarchief Haarlem.

Genealogie en Internet

door Jaap Meulstee

Het nazoeken van genealogische gegevens via het wereld wijde web wordt steeds vaker toegepast. Vanuit je eigen huis de familiegeschiedenis beschrijven en met één muisklik je voorouders op internet vinden: het wordt ons tegenwoordig steeds makkelijker gemaakt. Het nu volgende artikelje wil u een klein beetje wegwijs maken in de enorme reeks van mogelijkheden die het internet ons biedt.

Stamboomonderzoek

Zoals bij elk verdergaand genealogisch onderzoek is het logisch dat u de u reeds bekende gegevens alvast duidelijk op een rijtje hebt. Uw eigen ouders en grootouders kunt u zonder hulp van het worldwide web nog wel traceren. Bidprentjes, trouwkaarten, geboortekaartjes en krantenknipsels geven u waarschijnlijk al de nodige basisinformatie.

Vervolgens kunt u gebruik maken van de diverse archieven. De invoering van de burgerlijke stand in 1811 en het bevolkingsregister in 1850 zijn de start geweest van de belangrijkste persoonsbronnen in ons land. Daarnaast leveren kerkelijke registers, pachtregisters, boeken van de armenzorg of gildeboeken soms nog aanvullende informatie.

Paleografie

Voor het lezen van geschreven bronnen uit vroeger eeuwen is niet zelden verdergaande kennis van handschriften nodig. Een on-line cursus paleografie behoort tegenwoordig tot de mogelijkheden. Op de site van geneaknowhow.net vindt u het 'genea-lokaal'. Het herkennen van letters en het lezen van oude documenten kunt u via de hier aangeboden opdrachten onder de knie krijgen.

FAQ

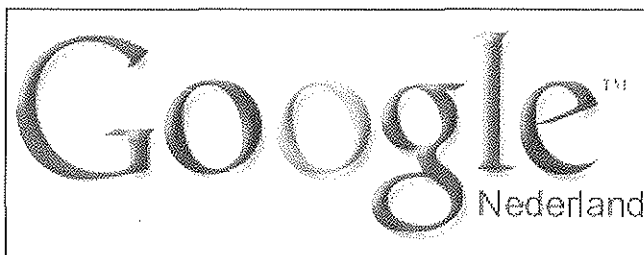
Vaak gestelde vragen worden op diverse websites samengebracht onder het kopje FAQ (Frequently Asked Questions). Het komt regelmatig voor dat vroeger gebruikte termen uit de mode zijn geraakt. Uitleg van termen uit de bevolkingsregistratie, de

belastingen, het dagelijks leven of de militaire geschiedenis is bijeengebracht in een verzameling antwoorden op eerder gestelde vragen.

Soorten onderzoek

Stamboomonderzoek kan op diverse manieren. Elke vorm heeft een eigen benaming. Het meest gebruiken we tegenwoordig de algemene term genealogie, die echter ook bedoeld is voor het zoeken naar nakomelingen in de mannelijke reeks van verleden naar heden. Het parenteel wordt gebruikt voor het nakomelingenonderzoek van verleden naar heden in zowel de mannelijke als de vrouwelijke reeks. De kwartierstaat kennen we als term voor het voorouders onderzoek van heden naar verleden, terwijl de stamreeks zich beperkt tot de rechte mannelijke lijn van heden naar verleden.

Een databank van familienamen vindt u o.a. op de site van meertens.nl, waarop ook de herkomst van vele familienamen wordt verklaard. De webpagina cyndislist.com is één van de grootste verzamelingen van genealogische links. Ook duizenden persoonlijke homepages zijn aan deze site gelinkt.

Een bekende zoekmachine.

CBG

Hèt documentatiecentrum voor stamboomonderzoek is het Centraal Bureau voor Genealogie, website *cbg.nl*. Men biedt online een onderzoeksgids met uitleg over stamboomonderzoek, uiterst geschikt ook voor beginnende genealogen.

Ook de Nederlandse Genealogische Vereniging biedt veel informatie. De website *ngv.nl* biedt een ontmoetingsplein voor het uitwisselen van genealogische gegevens. In de leeshoek van ons archief in het gemeentehuis in Mijdrecht kunt u de tijdschriften van het CBG en de NGV inzien.

Algemene portalsites maken het mogelijk om via het web snel naar info te zoeken. De *genealogie.pagina.nl* geeft een reeks van doorlinkmogelijkheden om aan stamboomonderzoek te doen.

De al eerder genoemde pagina *geneaknowhow.net* vertelt ons ook of er van bepaalde plaatsen al eerdere onderzoeksgegevens bekend zijn. Doorklikken naar verschillende infopagina's van de diverse provincies en gemeentes is hier mogelijk. Om er achter te komen welke archieven de gegevens op internet geplaatst hebben is een uitstapje naar de site *archiefnl.nl* zinvol. Elke provincie heeft een eigen archiefsite, die u bijvoorbeeld via deze pagina kunt bereiken.

Databases

Veel archieven bieden tegenwoordig de mogelijkheid om online databases te raadplegen. Vaak wordt hier echter gekozen voor een selectie van gegevens van de oorspronkelijke akten. Het raadplegen van de echte documenten kan dan extra informatie opleveren. Veelal kunt u bij het zoeken naar gegevens gebruik maken van zoekformulieren. Heel bekend is de 'digitale sleutel tot de familiegeschiedenis', het project GenLias. Op de gelijknamige site, *genlias.nl*, staan de gegevens van huwelijksregisters tot 1922. Zoals bij verschillende van de genoemde sites gebruikelijk is, moet u ook hier gebruik maken van een wachtwoord dat u kunt opgeven via een simpele aanmelding op de welkomspagina.

Op de internetpagina *nationaalarchief.nl* staan

diverse thematische databases. Tenslotte is ook de homepage *familysearch.org* een internationaal befaamde pagina met zeeën van informatie over voorouders. Op deze door de Mormonen opgezette website kunt u via een zoekformulier naar gegevens van voorouders (ancestors) zoeken. Een leuke aanvulling hierop is de site van *ellisiland.com*, *ellislandsrecords.org*, waarop alle registers zijn bijgehouden van de mensen die tussen 1892 en 1954 de haven van New York zijn binnengekomen.

Gegevens vastleggen

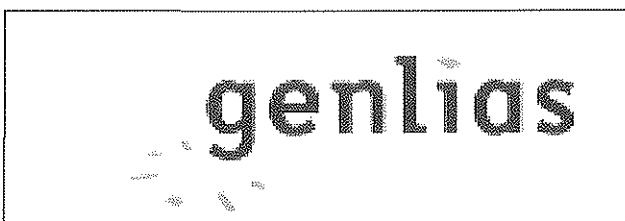
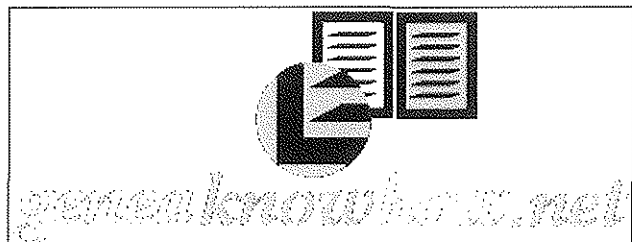
De computer is inmiddels ook een bijzonder handig hulpmiddel om de gevonden gegevens te rangschikken en te bewaren. In Nederland zijn drie stamboomprogramma's erg populair: Pro-Gen (.nl), Hazadata (.com) en Gens-Data (.nl), deze programma's zijn overigens niet gratis te gebruiken. Het programma Aldfaer(.nl) is dat wel.

Archiefbezoek

Alleen zoeken via internet zal uiteindelijk niet volstaan. Een bezoek aan één van de vele archieven die Nederland rijk is, zal noodzakelijk zijn om eerder gevonden gegevens zinvol aan te vullen. Voorbereiding van dit archiefbezoek kan echter heel goed, door tevoren reeds een aantal websites te bekijken en uw zoekvragen zo gespecificeerd mogelijk te omschrijven.

Ook onze bestuursleden Ton Hagen en Dinie van Tol zijn veelal bereid u in uw zoektocht naar het verleden een beetje op weg te helpen. Verwacht echter niet dat archiefmedewerkers of collega genealogen uw zoekwerk doen. En wilt u gebruik maken van de gegevens van een ander, biedt dan ook altijd uw medewerking aan of uw eigen onderzoeksresultaten in ruil. Wees tot slot ook voorzichtig met auteursrechten en doe zoveel mogelijk aan duidelijke bronvermelding. Succes bij uw digitale onderzoek.

Voor dit verhaaltje is gebruik gemaakt van het boekje "Internet bij stamboomonderzoek", van Yvette Hoitink en Jeroen van Luin, Den Haag 2002.

Meer dan 700 jaar proosten van Sint Jan

door Fred de Wit

We zijn weer op zoek naar ons verleden. De geschiedenis van ons land spreekt ons weer aan hetgeen blijkt uit de verkoopcijfers van historische boeken en tijdschriften. Ook De Ronde Venen heeft een rijke geschiedenis. Van 1085 tot 1795, totaal 710 jaar, hebben de proosten van Sint Jan invloed gehad in deze streek. Redenen genoeg om hier eens even bij stil te staan.

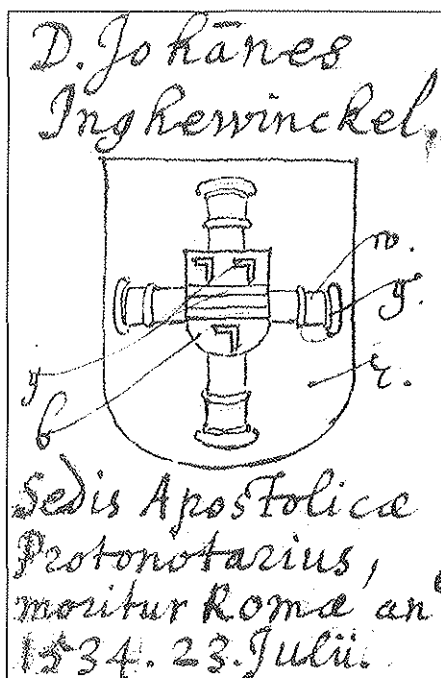
De katholieke proosten

De geschiedenis van de Proosdijlanden begint in 1085 wanneer bisschop Koenraad van Utrecht een ruilovereenkomst in gronden aangaat met proost Anselmus van het kapittel van Sint Jan en waarbij dit kapittel niet alleen bezittingen verwerft in Mijdrecht en Wilnis maar ook in Thamen, Kudelstaart en Zevenhoven. Het kapittel van Sint Jan was rond het midden van de elfde eeuw gesticht door bisschop Bernold en bestond uit een gemeenschap van twintig kanunniken, die voor hun levensonderhoud afhankelijk waren van het bezit van landerijen, tienden en andere rechten. In de eerste helft van de elfde eeuw hebben de Duitse keizers de hand gehad in de vorming van een eigen goederencomplex voor de kanunniken van de Utrechtse kapittels. De kanunniken waren geestelijken die aan de Utrechtse Sint Janskerk verbonden waren en waarvan de verzorging van het koorgebed, het celebreren van missen, de verzorging van de schriftlezing uit het evangelie en het zingen van het alleluja hun voornaamste taak was, zodat er nauwelijks tijd overschoot om in hun eerste levensbehoeften te voorzien. Naast de taak in de dienst in de Sint Janskerk had het kapittel ook een belangrijk aandeel in het wereldlijk en kerkelijk bestuur van het bisdom Utrecht. Zo kozen zij samen met de andere kapittels de bisschop en bestuurden tijdelijk het bisdom wanneer er een bisschop was overleden. De leiding van het kapittel berustte bij de proost wiens taak het was te zorgen voor het geestelijke en lichamelijke welzijn van de kanunniken. Daarnaast beheerde hij de eigendommen van het kapittel die hij regelmatig bezocht. Dit had tot gevolg dat de proost veel afwezig was en later een aantal bevoegdheden door de deken van het kapittel werden overgenomen. De proosten had wel een eigen huis in Mijdrecht maar of zij daar veel hebben vertoefd is helaas niet meer na te gaan omdat het proostenhuis in 1527 door rebellen en 1582 door de Geuzen in brand werd gestoken en daarbij waarschijnlijk veel documenten verloren zijn gegaan.

Johan Ingenwinckel

Een van de proosten die veel voor onze proosdijlanden heeft betekend was Johan Ingenwinckel. In 1507 werd hij door de paus benoemd tot proost van het kapittel, maar pas eind

mei 1523 in Utrecht plechtig ingehaald. Op 26 juni legde hij de eed af voor het kapittel en drie dagen later vond in de Mijdrechtse parochiekerk, de voormalige hervormde kerk en nu Janskerk, de officiële inhuldiging als heer van de proosdijlanden plaats. Door zijn vele benoeringen was hij een groot verzamelaar van allerlei kerkelijke functies. Hij verbleef veel in Rome en zijn invloed aan het pauselijke hof was bijzonder groot. Toen bisschop Frederik van Baden een poging deed om van de ingezetenen van de Proosdijlanden een belasting op de grond te heffen, wist hij dit te voorkomen. Eveneens dwarsboomde hij de plannen van keizer Karel V, die sinds 1528 "heer van Utrecht" was, en die niet wilde tolereren dat de proosdijlanden hier buiten vielen. Door zijn invloed in het Vaticaan wist hij de keizerlijke plannen tegen te houden. Op 23 juli 1535 overleed Ingenwinckel. Zijn opvolger Albertus Pigge was niet bestand tegen de druk van de keizer. In 1538 werd door de Grote Raad van Mechelen aan de onafhankelijkheid van de proosdij van Sint Jan een einde gemaakt en kreeg de keizer het soevereine gezag. Maar de proost werd in het genot gelaten van de hoge en lage rechtspraak en de daaruit voortvloeiende inkomsten.

Wapen van Johan Ingenwinckel

Foto HUA

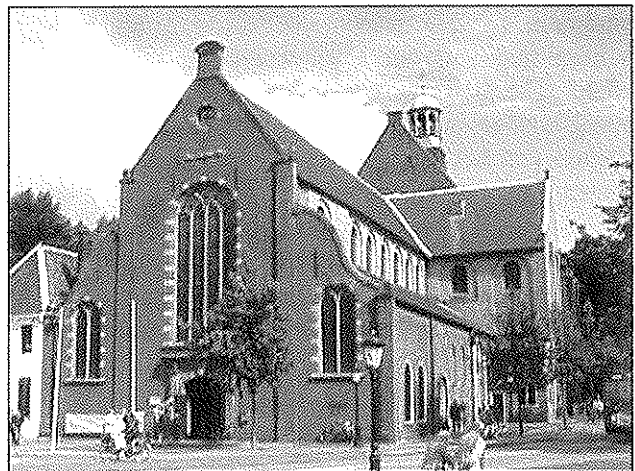

Proost Albert Pigge 1535.
In Mijdrecht is nooit een straat naar hem genoemd.

De Janskerk

Het kapittel had in Utrecht een eigen kerk, de Sint Janskerk, welke is gesticht door bisschop Bernold kort na 1040 in de vorm van een kruisvormige zuilenbasiliek en die geheel uit tufsteen werd opgetrokken. Aanvankelijk waren er twee torens aan de westzijde, maar in het begin van de 14^e eeuw raakte de noordelijke toren in verval en stortte in. De zuidelijke toren hield het langer uit maar werd uiteindelijk in 1681 gesloopt. Twee keer werd de kerk door brand getroffen. In 1148 bleef de schade waarschijnlijk beperkt tot het dak en de pijlers. In 1279 veroorzaakte een andere brand, die de "Wivekens" brand werd genoemd, omdat deze door de onhandigheid van een vrouw zou zijn ontstaan, grote schade aan het gebouw, waardoor de crypte geheel moest worden gesloopt. De kapittelkerk werd toegewijd aan Johannes de Doper en moet daarom gezien worden als de moederkerk van de kerken in de Proosdijlanden. Hoewel daarin ook onduidelijkheid is. Vanaf het midden van de 13^e eeuw is er namelijk een poging gedaan om de Utrechtse kerk eveneens aan Johannes de Evangelist toe te wijden. Is het daarom dat er in de kerken, die tot de Proosdijlanden behoorden, alleen die van Mijdrecht/Wilnis de naam van Johannes de Doper heeft gekregen? Immers de kerken in Kudelstaart,

De Kwakel en Zevenhoven zijn toegewijd aan Johannes Geboorte en die van Uithoorn aan Johannes Onthoofding. Toen in 1580 door de protestantse overheid in Utrecht de uitoefening van de katholieke godsdienst werd verboden, verloor de Sint Janskerk de functie als kapittelkerk. Beelden en altaren werden vernietigd en het koor van de kerk werd in 1584 ingericht als stadsbibliotheek en later universiteitsbibliotheek. Op 1 augustus 1674 raasde er een tornado over de stad Utrecht. Hierbij liep het kerkgebouw grote schade op. De bibliotheek bleef hier echter tot 1821 gehuisvest, ook nadat de kerk weer een religieuze bestemming had gekregen. De kapitteleis werden echter niet opgeheven maar kwamen in handen van de hervormden evenals de bezittingen. De nieuwe bezitters bleven wel de naam van kanunniken dragen. In het begin van de 19^e eeuw deed de kerk tijdelijk dienst als kazerne voor Russische en Pruisische soldaten, die ons land hielpen bevrijden van de Fransen en was er een houtopslagplaats in gevestigd. Hiervoor, op 21 februari 1811, toen ons land nog deel uitmaakte van het Franse keizerrijk, kwam er definitief een einde aan het kapittel van Sint Jan en alle bezittingen staatseigendom werden. Inmiddels raakte de kerk steeds meer in verval. In 1947 werd begonnen met een restauratie maar pas in 1976 werd begonnen met een groot herstel van het kerkgebouw die tot 1981 duurde. Naast het bouwkundige herstel werd de verdwenen klokkentoren gereconstrueerd. Ook werden de gevonden Romaanse elementen hersteld, waaronder het originele beschilderde houten tongewelf.

De geheel gerestaureerde Janskerk te Utrecht anno 2004.

Twaalfde-eeuwse sarcofaag gevonden

In de zomer van het Jaar 2000 vond ten zuiden van de Janskerk naar aanleiding van een busbaan een archeologisch onderzoek plaats. Bij dit onderzoek werden maar liefst 17 sarcofagen en een groot aantal skeletten uit losse begravingen blootgelegd. Gezien hun ligging moesten 5 sarcofagen voor de busbaan wijken, waaronder het vrijwel intact aangetroffen exemplaar dat op 8 oktober j.l. door de Utrechtse wethouder van monumentenzorg aan de beheerders van de Janskerk werd overgedragen. Vanaf die datum is de sarcofaag in het kerkgebouw te bezichtigen. De sarcofaag, die op slechts 75 centimeter onder het wegdek werd gevonden is gemaakt uit tufstenen platen en afgedekt met een eveneens uit tufsteenblokken gemaakt zadeldak. Dit type was in de 11^e en 12^e eeuw in Utrecht in zwang en bij verschillende kerken in Utrecht opgegraven. In de sarcofaag bevond zich het skelet van een ongeveer 45-jarige man, die ongeveer 1,75 meter lang moet zijn geweest. Het gebruik, van het voor die tijd vrij kostbare tufsteen, dat uit de Duitse Eifel moet zijn aangevoerd, duidt er op dat het hier gaat om een kanunnik, die aan de Janskerk verbonden is geweest. Wie zou dat geweest kunnen zijn? In deze periode hebben 12 proosten geleefd, waaronder Anselmus, Godebald en Heriman naar wie in Mijdrecht straatnamen zijn vernoemd. Andere proosten waren Reimar, Adelhard, Arnold en Albert maar het is ook mogelijk dat het hier een kanunnik betreft die geen leidinggevende functie in het kapittel heeft gehad. Over de levenswijze van de kanunniken is weinig bekend mede omdat hier nog onvoldoende onderzoek naar is gedaan. Wel weten we dat zij de geloften van gehoorzaamheid en kuisheid diende af te leggen maar van de gelofte van armoede waren ontheven. Zij mochten hun privé-vermogen behouden en ook het bezit van een eigen woning was hun toegestaan. Daardoor is het mogelijk dat ook gewone kanunniken in een kostbare sarcofaag begraven konden worden.

De laatste katholieke proosten

Alhoewel de uitoefening van de katholieke godsdienst in 1580 in Utrecht werd verboden nam men nog niet direct maatregelen tegen de katholieke proosten. In 1586 werd Bucho van Montsima, die katholiek was gebleven door de landvoogd Leicester, die veel contact had met de Calvinisten verbannen maar hij keerde 1588, na het vertrek van Leicester, die zich onmogelijk had gemaakt omdat hij vrede met Spanje wilde sluiten, weer terug. Hij overleed op 6 februari 1594 en werd begraven in de kerk te Jutfaas. Na zijn overlijden ontstond er een dilemma. Eigenlijk zou de paus weer een opvolger moeten aanwijzen maar deze werd door protestantse Staten van Utrecht niet meer erkend en van de paus werd niets vernomen. Daarom kozen de kanunniken

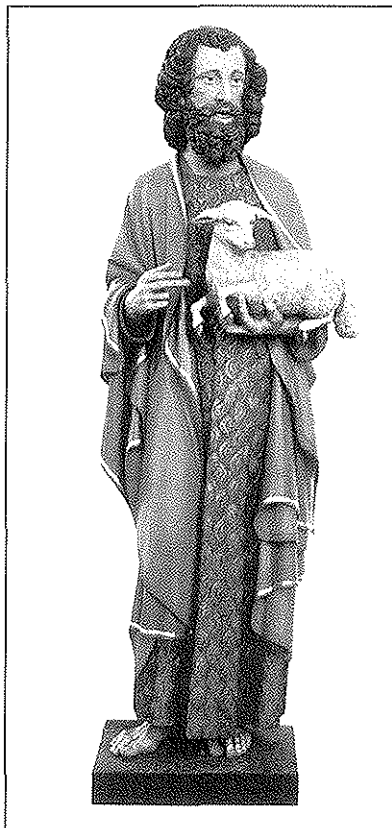
in februari 1595 Steven van Rumelaer aan als opvolger, een bloedverwant van de gelijknamige die van 1496 tot 1504 al proost was geweest. De Staten van Utrecht erkende deze benoeming echter niet en vonden dat zij in de rechten van de paus waren getreden. Daarom stelden zij op 8 juni 1595 Johan van Renesse van der Aa aan als proost waarop Steven van Rumelaer van zijn benoeming afzag. Ondanks zijn priesterlijke staat kreeg deze laatste katholieke proost toestemming om in het huwelijk te treden.

Op 2 mei 1633 deed hij afstand van de proosdij en werd opgevolgd door de protestant Johan Albert graaf van Solms-Braunfels. Over de protestante proosten volgt een artikel in een volgende Proosdijkoerier.

Geraadpleegde literatuur: Frits Doelman. De Heerschappij van de Proost van Sint Jan in de Middeleeuwen 1085-1594. De Walburg pers Zutphen. Stichtse Historische Reeks.

E.N. Palmboom. Het kapittel van Sint Jan te Utrecht. Hilversum Verloren. 1995.

Utrechtse biografieën. Van Angstel tot Kromme Mijdrecht. Spou Utrecht 2001.

Beeld van St Johannes de Doper zoals te zien is in de r.k. parochiekerk te Mijdrecht-Wilnis. Het beeld werd in 1976 gerestaureerd.

Suggestie voor de komende feestdagen !

Het boek 'Anders nog iets?' over de verdwenen middenstand in De Ronde Venen is verkrijgbaar bij de plaatselijke boekwinkels voor € 17,95

In gesprek met....

Drs. Inke Camphens, Utrechtse en sinds drie maanden directeur van het Museum in de Veenen te Vinkeveen. Haar taak? Het bestaande museum zodanig aanpassen dat binnen vier jaar een voorlopige registratie als geregistreerd museum kan plaatsvinden. Na zeven jaar moet deze registratie zelfs volledig zijn. Daarnaast wil zij proberen, zolang het museum gastvrijheid geniet bij de Jachthaven Borger, iets te doen aan de uitstraling van de beperkte behuizing. En dat alles met zeer beperkte middelen.

“Wat zoekt een academisch geschoolde historica met een brede opleiding in Vinkeveen om een klein plaatselijk veenmuseum landelijk erkend te krijgen?” Het antwoord is kort: “De uitdaging”. Op de eerste plaats gaat het over iets unieks in de museumwereld. Turfwinning en alles wat daarmee samenhangt. Daarnaast is er de vrijheid van handelen. “Het bestuur legt mij niets in de weg. Ik ben vrij om een en ander zelf in te vullen en dat is van grote betekenis. In grotere musea heb je altijd deeltaken. Je doet dan altijd maar een deel van het werk waar anderen de eer van opeisen. Wel wordt het resultaat van mijn handelen over twee jaar geëvalueerd, maar ik heb goede hoop dat dit positief zal uitvallen“, aldus de directeur.

De gemeente De Ronde Venen is destijds ingegaan op het advies van de provincie om een professionele kracht aan te stellen om te bezien of het plaatselijk bekende ‘Veenmuseum’ nieuw leven kan worden ingeblazen. Het gaat daarbij vooral om verbetering van de uitstraling en grotere bekendheid. De plaatselijke vestiging heeft te weinig uitstraling om een groot publiek te trekken en verhuizen naar een ander locatie is dan ook het enige dat er op zit. Echter daar is geld voor nodig en dat heeft de gemeente niet. Er is wel geld, maar dat is bestemd

voor andere doelen. Wil men het Veenmuseum subsidiëren dan moet er geschoven worden met geld en krijgen andere doelen minder. Dit geldschuiven is een taak voor de gemeenteraad en die zit nu te wachten op een raadsvoorstel hoe verder te gaan met het museum. Voorlopig blijft het bij hier en daar hardop denken en neemt de gemeente het salaris behorende bij 0,3 fte's (fulltime equivalenten gebaseerd op een werkweek van 36 uur) van de directeur voor zijn rekening. Daarnaast is er een bescheiden budget om de buitenboel op te knappen.

Gelukkig hoeft een directeur niet alles alleen te doen. Samen met negen bestuursleden en 35 vrijwilligers wordt alles in het werk gesteld de zaak lopende te houden en al die vrijwilligers zijn daar dan ook enthousiast mee bezig. Maar er zijn er te weinig. Vandaar de oproep om meer vrijwilligers. De aanvraag via een onlangs ingestelde vacaturebank voor vrijwilligers heeft namelijk niets opgeleverd. Inke doet daarom een beroep op de leden van de historische vereniging zich beschikbaar te stellen voor het werken aan het Vinkeveense museum. Het werk is zeer gevarieerd en omvat het bouwen van tentoonstellingen, het registeren van objecten, het documenteren van het archief, het rondleiden van bezoekers, het verzorgen van educatief materiaal, het onderhoud aan de veensteker en ga zo maar door. Gelet op de goede relatie tussen het museum en de historische vereniging kan het niet anders of deze oproep moet resultaat opleveren.

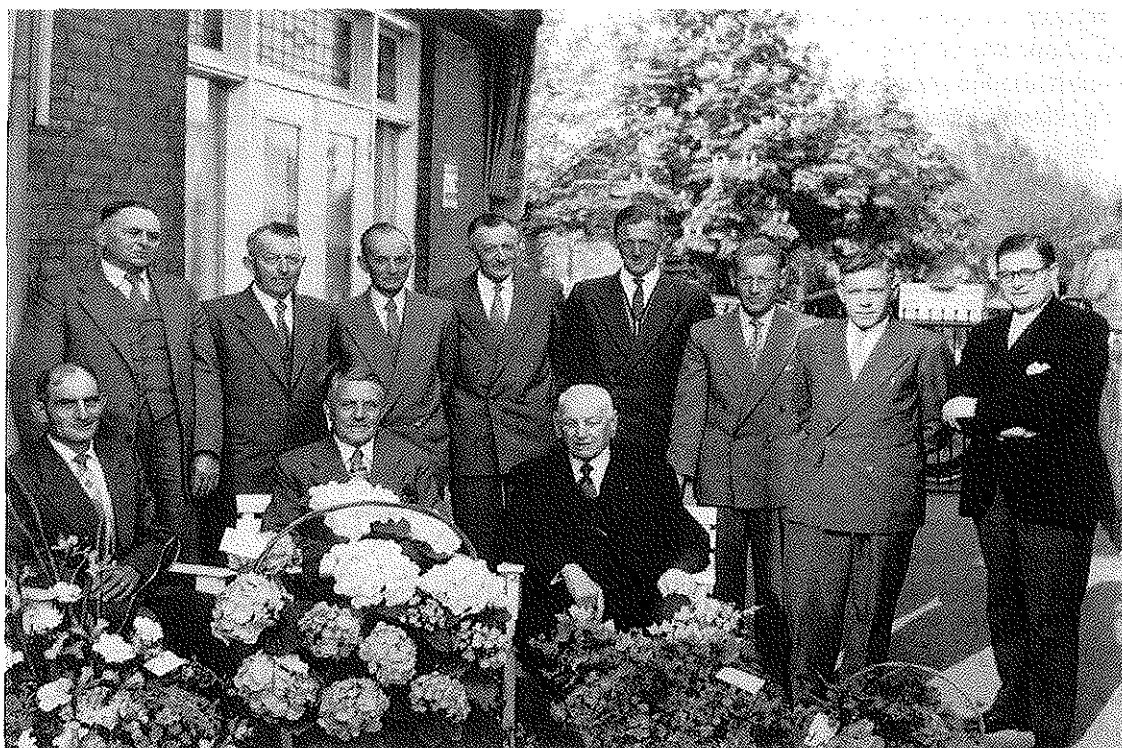
Reacties

----- Forwarded message follows -----
Date sent: 14 Jun 2004 14:50:15 -0000
From: reacties@histver-pl.nl
To: info@histver-pl.nl
Subject: verstuurd formulier

Onderwerp: Mijn commentaar
Naam: evert poelwijk
email: ewp@wxs.nl
telefoon:

Proosdijkoerier juni 2004.

Artikel over de veiling in Vinkeveen waarbij de tuinders in konden varen was wel goed gevonden maar beslist niet uniek. In de Amstel aan de Wilhelminakade in Uithoorn was ook een veiling waar men in kon varen en over de sluisjes. Er waren in de Mennonietenbuurt ter hoogte van het Hof van Eden en op de Amstelkade ongeveer bij Klinkenberg ook sluisjes voor uitwatering en transport. Zie de kaart van landmeter Stam uit 1793. Die in Mennonietenbuurt was voor uitwatering. De molen stond waar nu de Esso pomp is. Gaarne een reactie
Vriendelijke groeten. Evert Poelwijk

Bovenstaande foto op blz 46 van het juninummer 2004 bij het artikel 'Vinkeveen's tuinbouw, een spannend bestaan' heeft nogal wat reacties opgeleverd. De heer Verhaar uit Amstelhoek heeft ze samengevat. Zittend v.l.n.r.: Daan van Senten en Cees Mooij, beiden uit Vinkeveen. Daarnaast een bestuurslid van het Centraal Bureau Tuinbouwveilingen. Staand v.l.n.r. Jan de Wit uit Vinkeveen, Janus van Diemen uit Amstelhoek, Jan Kolenberg en Teun Baan, beiden uit Vinkeveen, dan een groentekweker uit Noorden, Cor Fransen uit Amstelhoek, Joop van Spengen en en directeur Johan van Zwieten beiden uit Vinkeveen. In Mijdrecht waren er rond die tijd geen groentekwekers. Na het faillissement van de Uithoornse groentenvelling in de jaren twintig leverden de Uithoornse en Kwakelse tuinders aan Vinkeveen.

Vanuit het bestuur

Cursus handboekbinden

In het afgelopen voorjaar werd in samenwerking met onze vereniging een basiscursus handboekbinden gegeven. Deelnemers hebben in deze cursus met veel enthousiasme en plezier kennis kunnen maken met de basistechnieken van het handboekbinden. Het aantal cursusplaatsen was echter beperkt. Dat betekende dat enkele inschrijvingen niet gehonoreerd konden worden en er geen plaats meer was voor mensen die later van de cursus hoorden en er graag aan deel hadden willen nemen. Wij hebben daarom besloten deze basiscursus nog één keer te herhalen.

Door middel van het naaien, binden en in de band zetten van door cursisten meegebrachte periodieken of tijdschriften zullen enkele basistechnieken van het handboekbinden worden aangeleerd. De lessen zullen ook nu weer worden gegeven door de Uithoornse boekbinder Ger de Ruiter. Hij zal daarbij weer worden geassisteerd door Ben Scholte.

De cursus zal bestaan uit 8 lessen van 120 minuten, op woensdagavond van 19.30 tot 21.30 uur en start op 19 januari a.s. De cursus vindt plaats in het Kringloopcentrum Ceres, Industrieweg 33 te Uithoorn. De kosten zijn 44 euro. Hierbij inbegrepen zijn 8 lessen handboekbinden, gebruik van de ruimte, boekenpersen en een kopje koffie. Ander materiaal en gereedschap, zoals karton, linnen, lijm, stijfsel, sierpapier, garen, kapitaalband, vouwbeen, naalden en stalen linaal is tegen kostprijs beschikbaar. Het snijden van de ingebonden boekblokken verzorgt Ger de Ruiter tegen een kleine vergoeding in zijn atelier. Verdere informatie over wat u aan gereedschap nodig hebt, ontvangt u bij aanmelding. Er is plaats voor maximaal 10 personen en vol is vol, dus schrijf zo snel mogelijk in.

Aanmelding schriftelijk bij Ger de Ruiter, Wiegerbruinlaan 71, 1422 CB, Uithoorn, tel. 0297-562848, of per e-mail: ruietrgd@kabelfoon.nl

Hartelijk dank

Langs deze weg wil het bestuur graag alle betrokkenen bij de vereniging hartelijk dank zeggen. Vooral de werkers op de achtergrond verdienen onze waardering. Dank aan de leden van onze redactie en hun schrijvende medewerkers, die elk kwartaal weer een prachtig verenigingsblad weten te produceren. Maar ook de rondbrengers van de Koerier, die elk kwartaal bij tientallen adressen de vele honderden exemplaren afleveren. Dank voor uw inzet.

Natuurlijk ook de leden van de diverse werkgroepen. Onze oudheidkundigen, onderzoekers, genealogen, monumentenbewakers en al diegenen die zich direct en indirect inzetten voor onze vereniging. Hartelijk dank. Bedankt ook onze internet deskundigen, onze administrateurs en pr-medewerkers. Ga zo door.

Een hoogtepunt was en is het uitkomen van het boek 'Anders nog iets?'. Tijdens een zeer goed bezochte bijeenkomst hebben we de betrokken medewerkers terecht in het zonnetje kunnen zetten. Het heeft ons in de regionale media weer veel positieve publiciteit opgeleverd. Daar zijn we natuurlijk zeer content mee. We rekenen erop dat u allemaal nog lang bij de Historische Vereniging "De Proosdijlanden" betrokken wilt blijven.

Veenmuseum

In oktober had een afvaardiging van het bestuur van de Historische Vereniging haar halfjaarlijks overleg met een delegatie van het stichtingsbestuur en de nieuwe directeur van het Veenmuseum. Het was weer een uiterst plezierige bijeenkomst waarin de afspraken om samen te werken opnieuw aangescherpt zijn. Beide instellingen, museum en historische vereniging, dienen hetzelfde belang: de regionale geschiedenis. Nauwe samenwerking is daarom van grote importantie.

Natuurlijk maakten we kennis met de nieuwe directeur, mevrouw Inke Camphens, elders in deze Koerier besteden we hier nog nader aandacht aan. Met het museum gaan we duidelijkheid scheppen in de eigendomsrechten van de vele historische bezittingen. Een belangrijke nieuwe actie is de tentoonstelling van de werken van Anton Pieck, die we in het voorjaar van 2005 in het museum willen organiseren. Gekoppeld aan de belevings sfeer van een kleine eeuw geleden en gericht ook op de verdwenen middenstand, willen we de nostalgie weer volop ruimte geven.

Tip

De websites van het 'geheugen van nederland', 'bewegend geheugen' en 'beeldengeluid' bieden ons een breed assortiment van beelden en geluidsfragmenten uit het verleden. 250 uur bewegend beeld, 100 uur audio en meer dan 2000 foto's over Nederland van na 1945. Als u eens tijd hebt om te surfen zijn deze sites heel aardig om eens

te bezoeken.

Nog een tip: de uitgave 'Uithoorn, zeven eeuwen geschiedenis'. Driehonderd pagina's met verhalen en foto's over Thamen, Uithoorn en De Kwakel. Voor €32,50 verkrijgbaar in de boekhandel, een uitgave van de Stichting Uithoorn te Boek.

En hebt u 'Anders nog iets?' al aangeschaft? Een perfect cadeau ook voor uw kennissen.

Contactdag archeologie

(verslag van Wiesje Dijkxhoorn)

Op 9 oktober 2004 werd de negende contactdag voor archeologische vrijwilligers in de provincie Utrecht gehouden in museum Flehite te Amersfoort.

Voor het ochtendprogramma werd gekozen voor het thema 'het zoeken met de metaaldetector'. Duizenden liefhebbers zijn met dit instrument intensief aan de slag en de laatste jaren ook vaak in het nieuws. Een groot deel van de vondsten betreft meldingen van metaalvondsten. Uitgesproken voor- en tegenstanders van metaaldetectie vinden we zowel onder amateur- als onder professionele archeologen. Waar de amateur en de veldarcheoloog van de oude stempel nog alleen op het oog zochten, maken de moderne amateur- en veldarcheoloog standaard gebruik van metaaldetectie. Op sommige locaties worden kleine hoeveelheden munten bij elkaar gevonden, veelal met behulp van de metaaldetector. Slechts zelden worden er gouden munten gevonden. Hebben er maar weinig bestaan? Zijn ze (vroeger al) omgesmolten? Of brengt men ze meteen naar de antiquair? Waarschijnlijk zullen we het nooit te weten komen.

Wel is duidelijk hoe een inventarisatie van militaria in bezit van detectorvrijwilligers de grote invloed van Bataafse veteranen op de Romeinse burgerlijke samenleving verraadt.

Ook kwamen de inventarisatie en de juridische aspecten van het verkopen of ruilen van (metaal) vondsten aan bod. De (inter)nationale wetgeving over en de vrije handel in archeologische voorwerpen kwamen ook ter sprake. Maakt het meenemen van waardevolle 'oude' voorwerpen uit het buitenland ons tot *verzamelaars* of *criminelen*?

Voor het middagprogramma werden we door stadsgidsen in Amersfoort rondgeleid. Deze prachtige oude stad werd in de Middeleeuwen rond 1300 voor de eerste keer ommuurd en een eeuw later, omdat de stad te groot was geworden, voor de tweede keer. De Koppelpoort stamt uit 1400 en maakte deel uit van de tweede ommuring.

Vroeger diende de poort als verdedigingswerk. Men kon de poorten voor het land en het water onafhankelijk afsluiten. Binnen in bevinden zich twee grote raderen, waarin minstens vier 'raddraaiers' moesten ronddraaien om het rad in beweging te krijgen.

De muurhuizen zijn stedenbouwkundig gezien uniek in de wereld. De bakstenen, die bij het afbreken van de eerste ommuring vrij kwamen, gebruikte men om deze huizen te bouwen. De gebouwen verschillen onderling sterk van elkaar omdat ze steeds werden afgebroken en vernieuwd. Ook in die tijd had men al gebrek aan geld en kon men vaak zijn schulden af lossen door stenen te leveren voor deze bouwwerken. Waar deze stenen vandaan moesten

komen was geen punt van discussie. Wie veel stenen bracht was in ieder geval 'steenrijk'.

Het 'oude mannen' huis werd ook door ons bezocht. Men was vroeger erg sociaal en zorgde goed voor de ouderen. 29 mannen woonden en sliepen er in één grote zaal.

Hun slaapgedeelte was slechts afgescheiden door een gordijntje. Er was geen wasgelegenheid en geen toilet, wel een eigen kwispedoor en nachtspiegel. Brrr..

Een bezoek aan de werkruimte van de gemeentelijke archeologische dienst en van de archeologische werkgroep van de AWN leverde ons een kijkje in hun 'keuken' op. Er werd ons getoond hoe moeilijk het soms is om scherven weer tot een geheel te maken.

Lezing Sint Niklaas

(Wiesje Dijkhoorn) De heer Frits Booy heeft op 29 september een zeer boeiende lezing voor ons verzorgd. Vol spanning hebben wij geluisterd naar zijn verhalen en anekdotes over onze goedheiligman.

Sint Nicolaas was vanaf zijn geboorte al een bijzonder mens. Hij kon meteen al staan en dankte zijn moeder voor zijn geboorte, althans dat zegt de legende. Als volwassen man verrichtte hij vele goede daden. Een voorbeeld: als meisjes een speculaasvrijer kregen gingen ze soms naar Nicolaas om te vragen of hij deze kon veranderen in een man van vlees en bloed. Een ander gebruik was dat een jongeman zijn liefde een speculaaspop aanbood en afwachtte of ze deze op ging eten. Deed ze dat niet, dan wist hij dat hij afgewezen werd. Als je een letter kreeg bijv. een **A** en je had deze opgegeten, dan betekende dit dat je deze letter had geleerd en hem nooit meer kon vergeten. Als je verschillende letters had gekregen was je dus een geleerd persoon.

En wist u dat Piet van oorsprong helemaal niet zwart was? Hij moest altijd met zijn hoofd boven de rokende schoorsteen hangen om te zien en te horen wat er daar beneden gebeurde. Vandaar zijn kleur....!

Zelfs in vroeger tijd werden Sinten oud en ze moesten soms vervangen worden. Je kon dan solliciteren n.a.v. een advertentie, die als volgt luidde: Een lieve oude man gezocht, die veel van kleine kinderen houdt.....!!! In die tijd kon dat kennelijk nog.....

Spijtig als u deze leuke avond gemist heeft.

500 jaar geschiedenis van de Westerse tas'

Een bekende tassenontwerpster noemde de tas ooit 'de ziel van de vrouw'. Welke vrouw kan er nu zonder haar tas? Hendrikje Ivo, de verzamelaar en eigenaresse van het Tassenmuseum, noemt de tas 'het geheime laatje van de vrouw'. Vrouwen weten wat zij in hun tassen meesjouwen. Maar ook voor de heren is dit een interessant onderwerp.

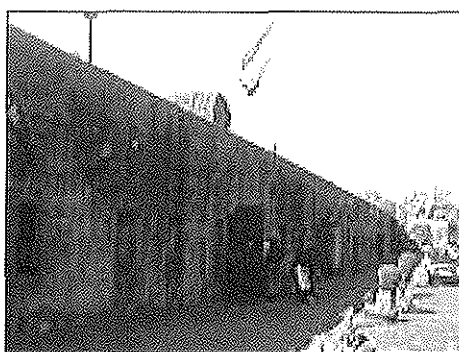
De lezing over de geschiedenis van de tas en bijbehorende accessoires zal gehouden worden op 28 februari 2005 in Amstelhoek

Lezing Bond Heemschut

Bescherming cultuurmonumenten (Wiesje Dijkhoorn) De heren Derksen en Verhaar van de BOND HEEMSCHUT hebben ons op 11 november jl. na de ledenvergadering verteld wat zij precies doen en kunnen doen. Ze treden op als een soort waakhond om onze

cultuurmonumenten te behouden. Immers ons cultureel erfgoed is waardevol, maar weerloos. Als je iets 'ouds' weggooit komt het nooit meer terug. Waar gebouwen en pleinen uit het verleden nog heel tastbaar zijn, wanen we ons in het verleden en bekruipt ons soms een gevoel van romantiek. Monumenten zijn er immers om van te genieten! Deze dienen beschermd te worden. De gemeente De Ronde Venen heeft, in tegenstelling tot vele andere gemeenten, een eigen lijst met beschermde monumenten. Monumenten worden echter soms bedreigd door verwaarlozing of gebrek aan onderhoud. Ook zien sommige bestuurders en projectontwikkelaars de culturele waarde van historische gebouwen nog wel eens over het hoofd.

HEEMSCHUT houdt voor ons enig toezicht op dit weerloze cultuurbezit."

Fort Waver-Amstel.
Onderdeel van de Stelling van Amsterdam

Nieuwe leden sinds juni 2004

Dhr. B.G. Dijkhuizen Mijdrecht
Dhr. R.G. Vanhaelen Leiden
Mevr. A. van Der Velden De Hoef
Dhr. A. Nieuwboer Mijdrecht
Dhr. K. Bolt Vinkeveen
Dhr. V.B. Hoffmann Vinkeveen
Dhr. P.M. van Dijk Vinkeveen
Dhr. J.W. Riester Vinkeveen
Dhr. W.C. Tielkemeijer Vinkeveen
Mevr. M. Canis Bussum
Dhr. A.W.M. Van Dort Mijdrecht
Dhr. H.M.T. Kraan Mijdrecht
Dhr. Ype Kingma Maarssen
Mevr. D. Broerse Veenendaal
Mr. Joris Bakker Horsefly, British Columbia, Canada
Mevr. M.A. Pouwer Mijdrecht
Era Makelaardij Van Der Helm Wilnis
Mevr. Th. van Wijngaarden Mijdrecht
Dhr. G. Samsom Waverveen

Het is tijd voor maatschappelijke betrokkenheid. Het is tijd voor Rabobank Veenstromen.

Kunst, cultuur, sport en evenementen. Uw Rabobank is er altijd bij. Meedenkend en betrokken. Want als coöperatieve vereniging weten wij wat samenwerken betekent. Samen werken aan gemeenschappelijke doelen.

Kortom: Rabobank Veenstromen is er ook voor u. Behalve financiële steun, stellen wij ook andere middelen beschikbaar. Het gaat bij ons niet alleen om bankieren. Daar waar nodig dragen wij ons steentje bij aan de leefbaarheid en duurzaamheid van de lokale gemeenschap. Betrokkenheid tonen dus! Dat is het karakter van uw Rabobank.

Rabobank Veenstromen, Postbus 23, 3640 AA Mijdrecht. T (0297) 29 26 00.

Rabobank